

Bijlage 2:

Kabinetsreactie op individuele meldingen

In deze bijlage worden de meldingen weergegeven die een reactie van het kabinet verlangen. Het betreft de meldingen in de volgende (sub)categorieën:

1. Nationale koppen (p.1)
 - a. Nationale koppen die worden aangepakt (p.1)
 - b. Nationale koppen die niet worden aangepakt (p.5)
2. Tussencategorie (p.11)
 - a. Gevallen van “invulling algemene begrippen” (p.11)
 - b. Gevallen van “inbedding” (p.16)
3. Niet-koppen die een reactie behoeven (p.17)
 - a. Gevallen die door de externe onderzoekers als kop zijn aangemerkt maar waarbij het kabinet tot een andere beoordeling komt (p.17)
 - b. “Methoden-kwesties” (p.20)
 - c. “Dreigende nieuwe koppen”: meldingen over regelgeving die in de maak is (p.22)

Per geval wordt na de samenvatting van de melding en de juridische analyse van de externe onderzoekers aangegeven hoe het kabinet de kwesties beoordeelt en indien van toepassing aanpakt.

1. NATIONALE KOPPEN

1.a. Nationale koppen die worden aangepakt

Trefwoord: **Interconnectiecapaciteit elektriciteitsproducenten**

Ministerie: EZ

Melder: Energie Ned

Melding: De Richtlijn interne markt voor elektriciteit (2003/54) bevat geen regeling voor interconnectiecapaciteit. In de Nederlandse wetgeving wordt marktpartijen verboden om meer dan 400 MW interconnectiecapaciteit ter beschikking te hebben. Dit is volgens Energiened een mogelijke kop.

Analyse externe onderzoekers: De beantwoording van deze vraag is extra gecompliceerd omdat twee regimes door elkaar spelen: de Richtlijn (2003/54 ‘interne markt voor elektriciteit’) en de Verordening (1228/2003 ‘betreffende voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit’). Artikel 31a van de Elektriciteitswet 1998 kan op het eerste gezicht in strijd lijken met Artikel 6 lid 3 van de Verordening dat bepaalt dat marktpartijen de beschikking krijgen over de maximale interconnectiecapaciteit, en/of de maximale capaciteit van de transmissiesystemen waarmee grensoverschrijdende stromen worden verzorgd, maar geleet op de context zoals te vinden in artikel 28 van de Richtlijn en vooral op de in artikel 11 van de Verordening voorziene mogelijkheid van aanvullende regels is hiervan geen sprake. Bovendien volgt uit punt 7 van de richtsnoeren bij de verordening dat de regelgevende instanties serieus dienen te denken aan een beperking van de capaciteit die één enkele markdeelnemer op een veiling mag kopen. Er is sprake van Nederlandse regelgeving die verder gaat dan de Verordening strikt genomen voorschrijft.

Kabinetsreactie: Bij de behandeling van de Overgangswet Elektriciteitsproducenten in 2000 hebben de PvdA en de VVD een motie ingediend die er op ziet dat het marktpartijen verboden is om meer dan 400 MW aan interconnectiecapaciteit ter beschikking te hebben¹. Doel van dit amendement was te voorkomen dat partijen een dominante macht kunnen opbouwen. Bij de stemmingen op 23 november 2000 is dit amendement met ruime meerderheid aangenomen². Overigens biedt het artikel ruimte om een verzoek te doen om een afwijkende verdeling van de transportcapaciteit vast te stellen.

Dit artikel is dus een amendement van de Tweede Kamer en geen door EZ opgesteld artikel. Bovendien stemt het van 3 jaar voor de Europese richtlijn (2003/54) en is het dus een ex ante nationale kop. Aangezien de markt zich daarna doorontwikkeld heeft, wil het kabinet wel bezien of deze wetgeving nog nodig en actueel is.

¹ Kamerstuk 2000-2001, 27250, nr. 22, Tweede Kamer

² Handelingen 2000-2001, nr. 27, Tweede Kamer, pag. 2224-2226

Actie: Naar aanleiding van de melding is onderzoek uitgezet bij DTe naar het actuele nut en noodzaak van het handhaven van het artikel over interconnectiecapaciteit (art. 31a Elektriciteitswet 1998). Het kabinet is bereid deze kop te herzien, maar laat dus eerst nog nader onderzoek doen of dat op dit moment gezien de marktomstandigheden reeds verantwoord is en wat dan de beste aanpassing is.

Trefwoord: **Toepasselijkheid rij- en rusttijdenregels voor voertuigen met laadvermogen van 500-3500 kg**

Ministerie: V&W

Melder: TLN

Melding: De EG-Verordening 561/2006, tot wijziging van EEG-Verordening nr. 3821/85 en tot intrekking van EEG-Verordening nr. 3820/85 stelt regels voor van rij- en rusttijden tijdens wegvervoer. Deze regels zijn slechts van toepassing op de voertuigcategorie vanaf 3500 kg, terwijl de Nederlandse wetgeving bepaalt dat deze regels voor rij- en rusttijden ook gelden voor de lichtere voertuigcategorie voertuigen met een laadvermogen van 500 - 3500 kg.

Analyse externe onderzoekers: De rij- en rusttijdenregels die gelden op grond van de Verordening moeten worden toegepast op wegvervoer van goederen waarbij de toegestane maximummassa van de voertuigen, met inbegrip van de aanhangwagens of opleggers, meer dan 3,5 ton bedraagt. Dit is in de Nederlandse regelgeving omgezet door de rij- en rusttijdenregels van toepassing te verklaren voor 'iedere verplaatsing over voor openbaar gebruik toegankelijke wegen in lege of beladen toestand, alsmede de direct daarmee samenhangende werkzaamheden, van een vrachtauto waarvan het kenteken- of registratiebewijs een laadvermogen van meer dan 500 kilogram vermeldt, alsmede een losse trekker'. In de definitie van een vrachtauto in het ATB Vervoer (artikel 2.1:1 lid 1 sub b) is geen gewichtsgrens aangegeven om te bepalen of een voertuig als vrachtauto valt te kwalificeren. De regels voor rij- en rusttijden gelden volgens artikel 2.3:1 ATB Vervoer derhalve voor 'een voor het vervoer van goederen ingericht motorrijtuig of geleed motorrijtuig alsmede een voor het vervoer van goederen ingerichte, met een motorrijtuig of geleed motorrijtuig samengevoegde, aanhangwagen', waarvan het kenteken- of registratiebewijs een laadvermogen van meer dan 500 kilogram vermeldt, alsmede een losse trekker. Onder de reikwijdte van de ATB Vervoer, vallen derhalve meer voertuigen dan onder de reikwijdte van Verordening 561/2006. Wat betreft de toepasselijkheid van de regels van de Nederlandse regelgeving voor rij- en rusttijden, kan dit worden gezien als een uitbreiding van het toepassingsgebied van Verordening 561/2006 en derhalve als een kop.

Kabinetsreactie: Het kabinet stemt niet op alle punten in met de analyse en de conclusies van het onderzoeksbureau ten aanzien van deze melding. Naar het oordeel van V&W zijn er een tweetal zaken in het Arbeidstijdenbesluit vervoer die als mogelijke nationale kop kunnen worden aangemerkt, en wel:

- 1) de gewichtsgrens van 500 maximum laadvermogen i.p.v. 3500 kg maximum massa voor de toepasselijkheid van bepalingen voor rij- en rusttijden; en
- 2) de beperking in het aantal keren per jaar en aantal uren per twee achtereenvolgende weken dat arbeid in nachtdienst mag worden verricht.

Beide punten worden meegenomen in een momenteel lopend breder onderzoek naar nationale koppen in het Arbeidstijdenbesluit vervoer. Voorts zal de vergunningseis die geldt voor vervoer vanaf 500 kg laadvermogen in de nieuwe Wet wegvervoer goederen (in behandeling in het parlement en beoogde inwerkingstredingsdatum 1 jan. 2008) opgetrokken worden naar 3500kg maximaal toegestane massa. Daarmee verdwijnt de kop ten dele.

Actie: De vergunningseis die geldt voor vervoer vanaf 500 kg laadvermogen, zal in de nieuwe Wet wegvervoer goederen (in behandeling in het parlement en beoogde inwerkingstredingsdatum 1 jan. 2008) opgetrokken worden naar 3500kg maximaal toegestane massa. Daarmee verdwijnt de kop ten dele. Voor zover er verder nog sprake is van nationale koppen in het Arbeidstijdenbesluit vervoer, worden deze betrokken in een momenteel lopend breder onderzoek naar nationale koppen in het Arbeidstijdenbesluit vervoer.

Trefwoord: **Examen t.b.v. VIHB-lijst**

Ministerie: VROM

Melder: Kartoflex

Melding: Op grond van artikel 12 Richtlijn 2006/12/EG geldt voor het beroepsmatig inzamelen van afvalstoffen een registratieplicht bij de bevoegde nationale instanties, nl. een verplichte vermelding op de VIHB lijst, dat staat voor vervoeren, inzamelen, verhandelen en bemiddelen. Deze verplichting is omgezet in artikel 10.45(1) Wet milieubeheer. Op grond van artikel 10.45(5) Wet milieubeheer stelt de minister de criteria vast voor vermelding op de VIHB lijst, waaronder examenverplichting vakbekwaamheid. Daarmee gaat de Nederlandse regeling verder dan waartoe de richtlijn verplicht.

Analyse externe onderzoekers: De verplichting tot het doen van een examen om op de VIHB-lijst te komen, vloeit voort uit artikel 11(1)(c) Besluit. Op grond van artikel 11(1)(c) Besluit jo. Erkenning instantie Besluit inzamelen afvalstoffen heeft de Staatssecretaris van VROM de Stichting Examenbureau Beroepsvervoer (SEB) erkend voor het afgeven van een vakdiploma op het terrein van afvalstoffen. De exameneis om op de VIHB-lijst te komen staat niet in Richtlijn 2006/12/EG (of in de vervallen Richtlijn 75/442/EG) vermeld. Artikel 3 lid 1 jo.

lid 4 sub a van richtlijn 96/26/EG inzake de toegang tot het beroep van wegvervoerder stelt weliswaar ook de eis tot het afleggen van een examen om het beroep van wegvervoerder te kunnen uitoefenen, maar het voorgeschreven examen strekt zich niet uit tot kennis over afvalstoffen in het algemeen, maar alleen tot het toepassen van voorschriften inzake het vervoer van gevaarlijke afvalstoffen. De exameneis om op de VIHB lijst te komen gaat verder dan de verplichting tot het afleggen van examens inzake vakbekwaamheid in de richtlijn en is te beschouwen als een ex-post kop, nl. een bovenminimale uitvoering van de richtlijn.

Kabinetsreactie:

Bij het opstellen van de nationale vereisten is aansluiting gezocht bij de eisen die het beroepsvervoer hanteert, aangezien het inzamelen van afvalstoffen en het vervoeren van afvalstoffen ook onder deze categorie vallen. Richtlijn 96/26/EG stelt in artikel 3 lid 1 dat lidstaten eisen aan wegvervoerders moeten opleggen. Er wordt geëist dat de wegvervoerder betrouwbaar is, over voldoende financiële draagkracht beschikt en aan de voorwaarden van vakbekwaamheid voldoet. Artikel 3 lid 4 stelt vervolgens de voorwaarden waarmee aan de vakbekwaamheid wordt voldaan. Aan de voorwaarde van vakbekwaamheid wordt voldaan door het bezit van kennis die beantwoordt aan het in b?lage I omschreven opleidingsniveau voor de daar genoemde onderwerpen. Deze kennis wordt vastgesteld aan de hand van een verplicht schriftel?k examen dat met een mondeling examen kan worden aangevuld; deze examens worden volgens de in b?lage I aangegeven vorm georganiseerd door de hiertoe door de lidstaat aangewezen autoriteit of instantie.

Artikel 3 lid 4 onder d eist vervolgens een verklaring: het bew?s van vakbekwaamheid wordt geleverd door overlegging van een verklaring die is afgegeven door de onder a bedoelde autoriteit of instantie. Deze verklaring wordt opgesteld volgens de modelverklaring van b?lage I bis.

Richtlijn 96/26/EG is geïmplementeerd in de Wet en het Besluit goederenvervoer over de weg.

Voor wat betreft de eisen aan handelaren en bemiddelaars gaat het om uniforme aansluiting bij de eisen voor vervoerders. Deze regelgeving valt buiten de reikwijdte van Europese richtlijnen.

De motivering achter het examen is voor inzamelaars, vervoerders, handelaar en bemiddelaars gelijk, namelijk het garanderen van een minimale professionaliteit van de sector. Dit is met name voor afvalbeheer relevant, omdat afval vaak een negatieve economische waarde heeft, hetgeen illegale praktijken kan stimuleren. Het examen biedt wat dat betreft ook enige bescherming van het overgrote deel van de sector dat wel professioneel is tegen malafide bedrijven.

Actie: In 2006 is de Regeling VIHB vereenvoudigd, ook ten aanzien van het examen (Stcrt. 2006, 100), In het kader van de screening van de dienstenrichtlijn zal dit onderwerp opnieuw aan bod komen.

Trefwoord: Herinneringsreclame geneesmiddelen

Ministerie: VWS

Melder: Nefarma

Melding: In de nieuwe Geneesmiddelenwet is herinneringsreclame niet langer toegestaan. Onder de huidige wetgeving is dit nog wel het geval. De betreffende richtlijn 2001/83 geeft de lidstaten de mogelijkheid om herinneringsreclame toe te staan. De nieuwe Geneesmiddelenwet maakt geen gebruik van de in de richtlijn opgenomen mogelijkheid.

Analyse externe onderzoekers: Richtlijn 2001/83 vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik geeft de eisen waaraan reclame voor geneesmiddelen moet voldoen . Het voorziet tevens in de mogelijkheid dat lidstaten afwijking van deze eisen mogelijk maken voor herinneringsreclame. De nieuwe Geneesmiddelenwet voorziet niet in een afwijkende regeling voor herinneringsreclame. Nederland heeft geen gebruik gemaakt van de afwijkingmogelijkheid waarin de Richtlijn voorziet.

Kabinetsreactie: In de Geneesmiddelenwet is de mogelijkheid van het maken van herinneringsreclame komen te vervallen. Het is formeel niet verboden om herinneringsreclame te maken, maar de eisen die eraan worden gesteld (die er op neer komen dat alle gegevens omtrent het geneesmiddel moeten worden vermeld zoals bij geneesmiddelenreclame in het algemeen) brengen mee dat deze figuur in de praktijk onmogelijk wordt. Tijdens de behandeling van de Geneesmiddelenwet in de Eerste Kamer (februari 2007) heeft toenmalig minister Hoogervorst expliciet de toezegging gedaan de nieuwe situatie nog eens te bekijken vanuit het oogpunt van administratieve lasten. De Stichting Code Geneesmiddelenreclame (CGR), de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en VWS zijn nagegaan wat er kan worden gedaan om te voorkomen dat herinneringsreclame in de praktijk onhanteerbaar wordt. Tijdens die verkenning is geconstateerd dat in de artikelen 86 en 91 van de nieuwe Geneesmiddelenwet expliciet is opgenomen aan welke eisen geneesmiddelenreclame moet voldoen. Daarnaast is in de beleidsregels Bestuurlijke boete Geneesmiddelenwet een boete bepaald voor het niet voldoen aan de eisen die gesteld worden aan geneesmiddelenreclame. Deze twee bepalingen samen maken het niet mogelijk om herinneringsreclame (het uitsluitend noemen van de naam van het geneesmiddel, en wanneer deze bestaat, de internationale stofnaam) toe te staan. De conclusie is daarom dat dit uitsluitend via een wetswijziging gerealiseerd kan worden. De mogelijkheid van zo'n wijziging zal worden betrokken bij de eerstkomende wijziging van de wet.

Actie: Een wetwijziging zal in het najaar 2007 door VWS worden voorbereid. VWS, IGZ en CGR hebben afgesproken om vooralsnog (tot de wetwijziging) geen verandering aan te brengen in de wijze waarop in de praktijk wordt omgegaan met herinneringsreclame. Dit betekent dat voorlopig de strekking van de richtlijn 2001/83/EG wordt gevolgd. De Inspectie voor de Gezondheidszorg zal met bovenstaande rekening houden bij het uitoefenen van het toezicht. VWS heeft eind juli 2007 een nieuwsbrief aan betrokken instanties gestuurd waarin zij werden geïnformeerd over de gewijzigde regelgeving op het gebied van geneesmiddelenreclame en de afspraken die gemaakt zijn. De afspraken komen tegemoet aan de melding die Nefarma heeft gedaan bij het Nationale Koppen Project.

Trefwoord: **Verkeers- en vervoersenquête CBS**

Ministerie: EZ

Melder: EVO

Melding: Nederland is strenger met verkeers- en vervoersenquêtes dan verordening 1172/98 voorschrijft. Volgens de verordening zijn enquêtes verplicht vanaf een laadvermogen van 3.5 ton of een gezamenlijk gewicht van 6 ton. Nederland heeft de categorie waarvoor vervoerenquêtes gelden, gezet op voertuigen met een laadvermogen boven de 2 ton. Daarnaast omvat de huidige enquête, zoals deze wordt afgenomen, vragen die niet verplicht zijn op basis van de verordening. De enquête is hierdoor zwaarder dan strikt genomen noodzakelijk is op basis de Europese regelgeving.

Analyse externe onderzoekers: Nederland maakt geen gebruik van de ruimte onder de verordening om een verkeers- en vervoersenquête te houden bij voertuigen met een laadvermogen boven de 3.5 ton. Op basis van de huidige regelgeving kan het CBS alle houders van een vergunning voor beroepsvervoer (boven de 500 kilo) verplichten mee te doen aan een enquête. Deze nationale kop is een ex ante kop: de verkeer- en vervoerenquête werden al lang voor verordening 1172/98 gehouden.

Een complicerende factor hierbij is wel dat de huidige vervoers- en verkeersenquête niet enkel gebaseerd is op verordening 1172/98, maar ook is geïntegreerd met de nationale motorvoertuigenenquête en enquêtes met milieudoelstellingen. Dit betekent dat als de verkeers- en vervoerenquête alleen zou worden afgenomen boven de 3.5 ton er aparte, aanvullende enquêtes bij zouden komen. Voor zover men bereid zou zijn de huidige verkeers- en vervoersenquête alleen als een invulling van verordening 1172/98 te zien boven de 3.5 ton zou er dus geen materiële kop aanwezig zijn.

Naast de vraag voor welke groep de vervoersenquête verplicht is gesteld, wordt ook geklaagd over het feit dat de inhoud van de enquête verder zou gaan dan verordening 1172/98 vereist. De enquête zou meer vragen bevatten dan op grond van het Europese recht verplicht is. De Verordening geeft in de bijlagen een lijst van vragen welke verplicht in de enquête moeten worden opgenomen, en geeft daarnaast enkele facultatieve vragen welke opgenomen kunnen worden. Uit de toevoeging "facultatief" in de bijlage kan worden afgeleid dat deze vragen op basis van de Verordening niet verplicht opgenomen hoeven te worden. In de Nederlandse vervoersenquête zijn enkele vragen opgenomen welke in de bijlage van de verordening als facultatief zijn aangemerkt. Daarnaast zijn enkele vragen opgenomen die niet in de bijlagen voorkomen, en dus ook niet verplicht zijn op basis van de Verordening. Net zo als de toepassing van de enquête op wagens onder de 3.5 ton vormt het opnemen van deze facultatieve of niet opgenomen vragen juridisch een kop: strikt genomen gaat de vervoersenquête verder dan op basis van Verordening 1172/98 verplicht is. Wel kan men materieel de vraag stellen of deze onverplicht opgenomen vragen niet in een extra enquête opgenomen zouden worden als ze uit de huidige enquête verwijderd worden. Dit zou dan de materiële last van de vervoerders niet verlagen.

Kabinetsreactie: De behoefte aan data over de verkeers- en vervoerprestaties van de kleine vrachtauto's en bestelwagens is zowel bij de Europese overheid als de nationale en lokale overheden aanwezig en is vastgelegd in internationale verdragen en Europese richtlijnen op het gebied van het milieu. Om met betrouwbare gegevens in die behoefte te voorzien moeten de statistieken van de verkeers- en vervoerprestaties het gehele Nederlandse wegennet en het complete Nederlandse voertuigenpark beschrijven.

De verplichtingen ten aanzien van de levering van gegevens over de wegverkeersemisies en de sterk gegroeide belangstelling voor stedelijke distributie en de doorvoer van goederen door Nederland zijn de redenen voor het uitvragen van de variabelen die niet of als niet verplicht in de EU-verordening 1172/98 zijn opgenomen.

Het CBS begrijpt dat gevraagd wordt naar de ratio van vraagstellingen in de verkeers- en vervoersenquêtes. We achten het echter niet mogelijk om de extra variabelen die niet worden gevraagd vanuit EU-verplichtingen te laten vervallen en wel om de volgende redenen (extra variabelen zijn *schuingedrukt*):

1. Vanuit het Kyoto-klimaatverdrag, de EU/National Emission Ceiling-richtlijn, en de luchtkwaliteitsproblematiek moeten de wegverkeersemisies zorgvuldig berekend kunnen worden. Daarom is informatie over *brandstofverbruik, grensovergang in Nederland, en gecombineerd vervoer* onontbeerlijk.
2. Voor de Nationale Rekeningen is informatie over de *vrachtopbrengst* in het beroepsvervoer noodzakelijk.

3. De berekening van de benutting van het voertuigpark, een wens van V&W, is mogelijk door het uitvragen van de *beladingsgraad*.
4. Het convenant in wording over de gegevensuitwisseling tussen CBS en Adviesdienst Verkeer en Vervoer (V&W) maakt expliciet vermelding van AVV's vraag om informatie over de doorvoer en van zijn belangstelling voor geïntegreerde gegevens over internationale handel en transport. Ten behoeve van de integratie van gegevens over internationale handel en transport en de bepaling van de doorvoer is informatie nodig over *locatietype* (haven, producent, consument, luchthaven, entrepot, etc.), *verschijningsvorm* (bulk, container, pallets, etc.), *gecombineerd vervoer*, en *factuurwaarde* in het eigen vervoer.
5. In een inventarisatie van de wensen over de verkeers- en vervoerstatistiek is gesproken met medewerkers van Eurostat, AVV en NEA Transportonderzoek en -opleiding. In de gesprekken uitten Eurostat en AVV de behoefte aan informatie over intermodaal vervoer, dat wil zeggen: vervoer van goederen met meerdere, achtereenvolgende vervoerwijzen. NEA gaf aan een beter beeld te willen van de interactie tussen transportketens. Om in deze behoeftes te voorzien is in ieder geval de informatie over *locatietype* en *gecombineerd vervoer* onontbeerlijk.

Wat betreft de vierde categorie variabelen willen we eraan herinneren dat in het regeerakkoord 2007-2011 de ambitie wordt uitgesproken dat Nederland "grote stappen neemt in de transitie naar één van de duurzaamste en efficiëntste energievoorzieningen in Europa". De regering spreekt van een reductie van broeikasgassen van 30% in 2020 ten opzichte van 1990. De koppeling van emissies en energieverbruik aan transport en internationale handel wordt in het CBS jaarplan expliciet genoemd als onderdeel van de invulling van dit speerpunt. Het wegverkeer en -vervoer is één van de grote bronnen van broeikasgassen en staat daarmee zeer duidelijk in de belangstelling van de politiek. Het laten vervallen van variabelen die zicht geven op de distributie van goederen door Nederland staat haaks op deze recente maatschappelijke ontwikkelingen. In een recent overleg van het CBS met een vertegenwoordiger van EZ (AEP/BEB) werd door EZ aangegeven dat het in kaart brengen van de economische en milieueffecten van de doorvoer een 'hot item' op de EZ agenda is. De desbetreffende variabelen uit de Verkeers en Vervoersstatistiek zijn hiervoor cruciaal. Het niet waarnemen van de kleine vrachtauto's en bestelwagens en het weglaten van de niet verplichte variabelen uit de vervoerenquête leidt tot een gat in de informatievoorziening. Nederland zal dan niet meer over voldoende betrouwbare informatie kunnen beschikken om aan zijn verplichtingen inzake internationale milieuvverdragen en Europese milieurichtlijnen te voldoen. Dit informatiegat zal daardoor snel weer moeten worden opgevuld. De ervaring leert dat de administratieve lastendrukverlaging dan slechts zeer tijdelijk is. Die aanvankelijke verlaging van de administratieve lastendruk kan dan zelfs meer dan teniet gedaan worden als gevolg van versnippering van de informatieverzameling.

Actie: Zoals al eerder aangegeven onderzoekt het CBS voortdurend mogelijkheden om de lastendruk verder te verlagen, ook op dit dossier. Het aantal enquêtes dat in 2007 wordt verstuurd ten behoeve van de waarneming van de kleine vrachtauto's en bestelwagens is relatief gering. De omvang van de enquête bestelwagens is in 2006 verlaagd van 50.000 naar 8.000 respondenten en het aantal enquêtes voor vrachtauto's is tussen 2004 en 2006 met bijna de helft verlaagd. Momenteel wordt onderzocht of gebruik kan worden gemaakt van de gegevens van de stichting Nationale AutoPas. Daarmee zou voor de bestelwagens een vierjaarlijkse enquête mogelijk kunnen worden. Bovendien hoeft vanaf 2008 niet elk bedrijf jaarlijks in de enquête te zitten.

In het CBS Verandertraject Verkeer en Vervoer wordt dit jaar de informatiebehoefte van de gebruikers onderzocht. Ook met VNO-NCW en EVO wordt gesproken over de invulling van de informatiebehoefte. Dit onderzoek wordt medio 2008 afgerond. In het onderzoek wordt ook rekening gehouden met de kwaliteitseis van voldoende respons en met de veranderingen in het kader van het herontwerp van de wegvervoerstatistiek en uiteraard de lastendruk.

Voor de procedure is van belang te weten dat de CCS vaststelt wat CBS inhoudelijk doet en het schrappen van vragen of statistieken moet goedkeuren. CBS kan dat niet zelfstandig beslissen. Dat vereist dus een procedure waarbij de CCS het belang van de informatie en de last voor de ondernemers kan afwegen. Daarmee is het niet mogelijk om een eventuele wijziging van de vragenlijst op korte termijn aan te kondigen.

1.b. Nationale koppen die niet worden aangepakt

Trefwoord: **Garantietermijn consumentenkoop**

Ministerie: EZ/JUS

Melder: Centrale Branchevereniging Wonen

Melding: Op grond van richtlijn 1999/44 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen geldt een vervaltermijn voor de aansprakelijkheid van de verkoper van twee jaar. Op basis van de regeling in het Nederlandse BW (artikel 17 lid 1 & 2 Boek 7 BW) kan de verkoper worden aangesproken

op tekortkomingen in het product wanneer die zich na twee jaar voordoen. Daarmee gaat de Nederlandse regeling verder dan waartoe de richtlijn verplicht.

Analyse externe onderzoekers: Op grond richtlijn 1999/44 zijn de lidstaten verplicht tot het introduceren van een wettelijke aansprakelijkheid van de verkoper voor tekortkomingen in het product die zich voordoen binnen twee jaar na aankoop. Het Nederlandse recht geeft in artikel 17 boek 7 BW een regeling van de aansprakelijkheid van de verkoper voor tekortkomingen in het product, zonder enige tijdslimiet. Dit betekent dat naar Nederlands recht ook na het verstrijken van 2 jaar de verkoper nog kan worden aangesproken op tekortkomingen in het verkochte product. Er is dus sprake van bovenminimale uitvoering van de richtlijn. Omdat de Nederlandse regelgeving al bestond op het moment dat de Richtlijn in werking trad, is er sprake van een ex ante kop.

Kabinetsreactie: Op grond van de Richtlijn Consumentenkoop zijn de lidstaten verplicht tot het introduceren van een wettelijke aansprakelijkheid van de verkoper voor gebreken aan een goed die zich voordoen binnen twee jaar na de levering van het goed, waardoor dit goed niet in overeenstemming is met de koopovereenkomst. De Richtlijn Consumentenkoop is geïmplementeerd in Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Daarbij is ervoor gekozen om in tegenstelling tot de Richtlijn Consumentenkoop geen vaste (verval)termijn in te voeren, bij het verstrijken waarvan de consument geen beroep meer kan doen op de rechtsgevolgen van non-conformiteit. In plaats daarvan is ervoor gekozen om aan te sluiten bij een reeds in het BW bestaand systeem op basis waarvan ook na meer dan twee jaar kan blijken dat het goed niet aan de overeenkomst beantwoordt, en de koper (dit begrip is ruimer dan alleen consumenten) zijn rechten bij non-conformiteit kan uitoefenen. Met name bij duurzame consumptiegoederen – zoals bijvoorbeeld auto's – is de levensduur veelal langer dan twee jaar. Indien zo'n duurzaam goed na bijvoorbeeld drie jaar niet meer voldoet aan de verwachtingen die de consument hiervan mocht hebben, is het redelijk dat de consument ook dan nog een beroep kan doen op non-conformiteit. De termijn waarbinnen de consument zich kan beroepen op non-conformiteit zal op basis van dit systeem voor duurzame goederen derhalve langer zijn dan de in de Richtlijn Consumentenkoop voorgeschreven minimum van twee jaar. Bij consumptiegoederen met een korte duurzaamheid – zoals bijvoorbeeld kleine keukenapparaten – zal de termijn daarentegen niet meer zijn dan het in de Richtlijn Consumentenkoop voorgeschreven minimum van twee jaar. Het ligt immers in de lijn der verwachting dat deze goederen na verloop van die twee jaar versleten raken en gebreken gaan vertonen.

Nederland wil de open (verval)termijn gelet op het bovenstaande als nationale kop handhaven. Het Nederlandse systeem is een innerlijk coherent systeem met goede consumentenbescherming. Niet alle goederen zijn immers over één kam te scheren en derhalve in één categorie te plaatsen. De consument zal een bewuste keus maken waarbij prijs, kwaliteit en levensduur een belangrijke factor zijn. Door de open norm in de Nederlandse regeling kan er recht worden gedaan aan de verscheidenheid van goederen op de markt en de ontwikkelingen op de markt. De consument kan niet zondermeer gebruik maken van de open norm die de Nederlandse regeling biedt. Het moet immers gaan om een gebrek dat bestaat bij de aflevering van goederen. Doorgaans zal dit gebrek zich vlak na de aflevering manifesteren, maar met name bij duurzame consumptiegoederen is het denkbaar dat dit gebrek zich pas na een langere periode openbaart. De verkoper blijft ook niet aansprakelijk voor ieder gebrek dat zich manifesteert. Zo heeft Nederland een evenwichtig systeem van consumentenbescherming dat gehandhaafd dient te blijven.

Actie: Er is thans geen reden om de hiervoor besproken regeling te herzien. De Richtlijn Consumentenkoop zal binnenkort echter geëvalueerd worden in het kader van de herziening van het consumentenacquis. Nederland zal er bij de herziening van het consumentenacquis voor blijven waken dat er een goede verhouding blijft bestaan tussen enerzijds een hoog beschermingsniveau voor de consument en anderzijds de (administratieve) lasten voor de ondernemer. Bij voorstellen voor nieuwe regelgeving (ook wat betreft de Richtlijn Consumentenkoop) dient steeds getoetst te worden in welke mate ondernemers worden belast met nieuwe verplichtingen (lasten) en met belemmeringen in de bedrijfsvoering en in welke mate de werking van de interne markt wordt belemmerd als deze nieuwe regels wel of niet zouden worden ingevoerd.

Trefwoord: **Vergunning voor levering elektriciteit aan huishoudelijke en zakelijke kleinverbruikers (2 koppen)**

Ministerie: EZ

Melder: EnergieNed

Melding: In de preambules van de Richtlijn interne markt voor elektriciteit (2003/54) is bepaald dat consumentenbescherming moet plaatsvinden. In de Nederlandse wetgeving is daarom voor het leveren aan kleinverbruikers (burgers en het midden- en kleinbedrijf) een leveringsvergunning vereist. Deze eis wordt niet expliciet door de richtlijn gesteld en is daarom een kop.

Analyse externe onderzoekers: De leveringsvergunning op zichzelf is een nationale kop. Verder biedt de Nederlandse wetgeving een ruimere bescherming dan waartoe de Richtlijn (2003/54 'interne markt voor elektriciteit') strikt verplicht. Zo genieten afnemers die min of meer op één lijn te stellen zijn met huishoudelijke afnemers tevens de bescherming zoals die is voorzien voor consumenten (dus ook ondernemers in het midden en kleinbedrijf). Het is een ex post kop, aangezien de Nederlandse regeling dateert van na de richtlijn. Het gaat hier

dus om 2 koppen, de vergunningplicht op zichzelf en de uitbreiding met kleinzakelijke afnemers, waar de Richtlijn alleen consumenten noemt.

Kabinetsreactie:

Leveringsvergunning

Het artikel waarop de vergunningplicht voor leveranciers aan kleinverbruikers is terug te voeren, is op 1 augustus 1998 in werking getreden. Het algemene verbod in dit artikel om zonder vergunning te leveren aan beschermde (toenmalige benaming) afnemers had als doel om afnemers die voorlopig nog geen vrije leverancierskeuze hebben te beschermen en om de geleidelijkheid te waarborgen bij de liberalisering van de markt. Er was één belangrijke vergunningvoorwaarde: in het kader van het publieke belang van voorzieningszekerheid moest de aanvrager aantonen dat hij voldoende voorzieningen had getroffen om gedurende de looptijd van de vergunning de (beschermde) afnemers in zijn leveringsgebied te voorzien van elektriciteit tegen de vastgestelde tarieven en met inachtneming van de voor hem geldende verplichtingen. Er is sinds 1 juli 2004 geen sprake meer van beschermde afnemers. Op die datum hebben alle afnemers, dus ook de kleinverbruikers, vrije leverancierskeuze gekregen. In de wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet in verband met implementatie en aanscherping toezicht netbeheer is de vergunningplicht echter wel gehandhaafd.³

Dit is als volgt gemotiveerd. De tweede elektriciteitsrichtlijn en de tweede gasrichtlijn dragen de lidstaten op te waarborgen dat huishoudelijke afnemers verzekerd zijn van een goede marktpositie. In de Nederlandse energiewetgeving was reeds een vergunningstelsel voor levering van elektriciteit en gas aan kleinverbruikers opgenomen. Om de bescherming van kleinverbruikers, zoals genoemd in de Richtlijn, is er voor gekozen dit stelsel te behouden. Deze vergunning wordt slechts verleend wanneer de belangen van de consument voldoende verzekerd zijn.⁴ Voorts is in de Memorie van Toelichting opgemerkt dat een deel van de eisen die in de beide richtlijnen met betrekking tot de versterking van de positie van de consument zijn opgenomen, reeds in het Burgerlijk Wetboek zijn verankerd.

In de Richtlijnen waren ook specifieke eisen opgenomen wat betreft consumentenbescherming, bijvoorbeeld over de kwaliteit van geleverde diensten en het beslechten van geschillen. Er is voor wat betreft deze wettelijke eisen een vehikel nodig om de betreffende partijen te adresseren en om handhavend te kunnen optreden door de toezichthouder. Daarvoor dient de leverancier bekend te zijn bij de toezichthouder. Met behulp van een vergunningplicht kan worden verzekerd dat de vigerende eisen ook gelden voor de betreffende leveranciers. Ook in andere lidstaten van de Europese Unie wordt gewerkt met een vergunningensysteem.⁵ Dit is namelijk de meest optimale manier om het toezicht op continue energievoorziening op een redelijke manier te waarborgen.

De categorie 'kleinverbruikers'

De Gaswet en de Elektriciteitswet 1998 kennen het begrip «huishoudelijke klant», zoals genoemd in de Richtlijnen, niet, maar kennen de ruimere categorie «kleinverbruikers». In Nederland is vanwege de helderheid en controleerbaarheid van de regelgeving gekozen voor een benadering waarbij de technische aard van de aansluiting (de doorlaatwaarde in ampères of de gebruikte hoeveelheid gas) bepalend is voor de indeling en niet de aard van de klant die zich achter deze aansluiting bevindt. Vanuit die achtergrond is er voor gekozen de vereisten uit de richtlijnen met betrekking tot versterking van de positie van de consument, die niet reeds in het Burgerlijk Wetboek zijn geregeld, te laten gelden voor alle kleinverbruikers. Op de lijn dat wat reeds in het Burgerlijk Wetboek is geregeld, niet wordt uitgebreid naar alle kleinverbruikers is één uitzondering gemaakt, namelijk de artikelen 26a en 95b van de Elektriciteitswet 1998 en de artikelen 14 en 44 van de Gaswet, waarin de consumentenbescherming van de artikelen 236 en 237 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek tegen onredelijk bezwarende voorwaarden is uitgebreid tot de relatie tussen netbeheerder of vergunninghouder en de kleinverbruiker, niet zijnde consument. Hierdoor geniet ook een kleinzakelijke verbruiker met betrekking tot de algemene voorwaarden dezelfde rechtsbescherming als de consument. Voor een nadere uitweiding over dit onderwerp wordt verwezen naar de brief van 6 oktober 2003 over de positie van de consument op de energiemarkt.⁶ De gekozen aanpak sluit aan bij de tweede Elektriciteitsrichtlijn en de tweede Gasrichtlijn, die immers *expliciet* de mogelijkheid bieden een ruimere bescherming te bieden dan waartoe zij in strikte zin verplichten. Zo genieten afnemers die min of meer op één lijn te stellen zijn met huishoudelijke afnemers, bijvoorbeeld eenmanszaken aan huis, tevens de bescherming zoals die is voorzien voor consumenten. Soms zal daarbij het onderscheid tussen huishoudelijk en niet-huishoudelijk gebruik moeilijk te maken zijn. Het zal wel altijd gaan om ondernemers in het midden- en kleinbedrijf.

In de huidige administratie van energiebedrijven wordt het onderscheid tussen kleinzakelijke en huishoudelijke kleinverbruiker ook niet gemaakt, omdat in Nederland de afnemers van oudsher onderverdeeld zijn op grond van

³ De huidige artikelen 95a (en verder) van de Elektriciteitswet 1998 en 43 (en verder) van de Gaswet

⁴ Zie ook: <http://www.dte.nl/nederlands/leveranciers/index.asp>

⁵ EU benchmark refent 2005

⁶ Kamerstukken II, 2003/2004, 28 982, nr. 5

aansluitwaarde (elektriciteit) en verbruik (gas). De gekozen regeling sluit dus aan bij de administratie van de energiebedrijven.

Actie: De vergunningplicht wordt gehandhaafd aangezien dit een adequaat instrument is om invulling te geven aan de plicht die uit de richtlijn volgt om consumentenbescherming te regelen. De verbreding van de scope naar ook *zakelijke* kleinverbruikers zal niet aangepast worden, aangezien de energiewetgeving hierop stoelt en er geen draagvlak voor is binnen de politiek.

Trefwoord: Elektrische en elektronische apparatuur – innameverplichting distributeur

Ministerie: VROM

Melder: Ornes/NVG

Melding: De Nederlandse regelgeving inzake het gebruik van gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur gaat verder dan Richtlijn 2002/95 (Restriction of the Use of Certain Hazardous Substances, RoHS Richtlijn). De regeling inzake de verwerking van dergelijke apparatuur gaat verder dan Richtlijn 2002/96 (Waste Electrical and Electronic Equipment, WEEE) voorschrijven.

Analyse externe onderzoekers: Krachtens artikel 5(2)(b) WEEE richtlijn dragen distributeurs er de verantwoordelijkheid voor dat bij de levering van een nieuw product een gelijke hoeveelheid van zulk afval, ten minste zonder kosten, bij de distributeur kan worden ingeleverd. De lidstaten kunnen van deze bepaling afwijken, mits zij ervoor zorgen dat zulks de inlevering van AEEA niet bemoeilijkt voor de laatste houder en dat de systemen kosteloos blijven voor de laatste houder. Nederland heeft van deze uitzonderingsmogelijkheid geen gebruik gemaakt en verplicht in de Regeling beheer elektrische en elektronische apparatuur de distributeur bij het ter beschikking stellen van een nieuw product een soortgelijk na gebruik vrijgekomen product, zijnde afgedankte elektrische en elektronische apparatuur van particuliere huishoudens, dat hem wordt aangeboden, ten minste om niet, in te nemen. Er is sprake van een kop doordat er geen gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid tot afwijking van de inname verplichting van de distributeur.

Kabinetsreactie: WEEE richtlijn: Richtlijn 2002/96⁷ verplicht tot een oud-voor-nieuw regeling, waarbij de distributeur bij het ter beschikking stellen van een nieuw product een soortgelijk na gebruik vrijgekomen product dient in te nemen. De lidstaten kunnen hiervan afwijken, mits zij ervoor zorgen dat die regeling de inlevering van afgedankte apparatuur niet bemoeilijkt voor de laatste houders en de systemen kosteloos blijven voor de laatste houders. Het onderzoeksteam concludeert dat sprake is van een 'nationale kop', omdat Nederland geen gebruik maakt van de mogelijkheid tot afwijking op grond van artikel 5, tweede lid onder b, van Richtlijn 2002/96. Er is niet voor deze afwijkingmogelijkheid gekozen omdat Nederland al een oud-voor-nieuw verplichting had voor de inwerkingtreding van deze richtlijn, die op zich een vergelijkbare regeling voorschrijft. Als Nederland gebruik had gemaakt van deze afwijking, had wél geregeld moeten worden dat de inlevering niet wordt bemoeilijkt door de consumenten. Dat betekent dat er andere inzamelmogelijkheden moeten worden opgericht, bijvoorbeeld door de producenten. Aangezien de oud-voor-nieuw-verplichting reeds algemeen goed was geworden in Nederland is niet gekozen voor deze afwijkingmogelijkheid. Bovendien is de oud-voor-nieuw-regeling de minst belastende oplossing voor het bedrijfsleven (in zijn algemeenheid) omdat anders een andere groep bedrijven (producenten) een extra/nieuwe last op zich had gekregen. Bij het creëren van deze afwijkingmogelijkheid in de richtlijn, stond de lidstaten overigens afwijkingen voor ogen, die meer lasten zouden opleveren voor distributeurs: zoals een 'oud voor niets'-regeling of een regeling waarbij consumenten werden verplicht om altijd een oud apparaat in te leveren bij aankoop van een nieuw apparaat. Er zijn ons geen landen bekend die van deze afwijkingmogelijkheid gebruik hebben gemaakt. De oud-voor-nieuwregeling is binnen Europa (voor apparatuur) een bekend en gebruikelijk fenomeen.

Actie: Geen

Trefwoord: Houtstof

Ministerie: SZW

Melder: VVNH en EPV/HAS/VNB

Melding: De Maximaal Aanvaardbare Concentratie van de kankerverwekkende stof houtstof is vastgesteld in de Richtlijn 1999/38/EG van de Raad van 29 april 1999. Nederland loopt wat betreft de houtstofnormen vooruit op de EU. In Europa is de norm 5 mg/m³. De houtstofnorm is nu 2 mg/m³. Dit is al strenger dan Europese regelgeving. Voornemen is om dat nog verder te verlagen naar 1 mg/m³. Retourlucht mag volgens Europa niet meer zijn dan 10% van de norm. Dit is 0,5 mg/m³. Bij ons is dat 0,2 mg/m³. Nederland gaat met zijn regelgeving dus verder dan de richtlijn beoogt.

Analyse externe onderzoekers: Er is sprake van een kop. De Europese Richtlijn kent een maximale waarde van 5 mg/m³, in Nederland staat de maximale waarde van beroepsmatige blootstelling aan houtstof op 2 mg/m³. Nederland heeft altijd al een strengere wetgeving op dit gebied gehad. Al in september 1994, ruim voor de Europese richtlijn van 1999, werd voor blootstelling aan houtstof op de werkvloer geadviseerd met ingang van 1

⁷ Richtlijn 2002/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 januari 2003 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) (PbEG L 37)

januari 1999 een wettelijke grenswaarde in te voeren van 2,0 mg/m³. Dit is dus bestaand nationaal beleid waar later een richtlijn met minimumnormen met minder strenge eisen voor kwam: ex ante bovenminimale uitvoering van de Richtlijn.

Kabinetsreactie: In bijlage XIII, onderdeel B (wettelijke grenswaarden voor kankerverwekkende stoffen), van de Arboregeling is een wettelijke grenswaarde opgenomen voor hardhoutstof van 2 mg/m³ (8 uur). In Richtlijn nr. 2004/37/EG (carcinogene en mutagene stoffen op het werk) is sinds 29 april 2003 de grenswaarde voor hardhoutstof vastgesteld op 5 mg/m³. De Nederlandse grenswaarde is dus strenger dan de Europese.

Het betreft inderdaad een ex-ante nationale kop; de Nederlandse wettelijke grenswaarde van 2 mg/m³ voor hardhoutstof bestond al voordat de Europese grenswaarde op 29 april 2003 werd vastgesteld op 5 mg/m³. Het nationale beleid werd dus ingehaald door een richtlijn met minimumvoorschriften met minder strenge eisen. Het advies van de Gezondheidsraad is om een veel lagere grenswaarde te stellen (0,2 mg/m³). De Europese SCOEL heeft geadviseerd dat een grenswaarde voor houtstof lager dan 0,5 mg/m³ moet zijn. De Europese Commissie heeft dit advies van de SCOEL in beraad; er is geen zicht op een mogelijk voorstel van de Europese Commissie voor het verlagen van de Europese grenswaarde voor houtstof.

In de SER is door de werkgevers- en werknemersdelegatie de haalbaarheid van een verlaging van de nationale grenswaarde voor houtstof besproken. Dit heeft geresulteerd in een verdeeld advies⁸. De werknemersdelegatie en het grootste deel van de onafhankelijke leden adviseerden een grenswaarde per 1 januari 2009 van 1 mg/m³. De werkgeversdelegatie en één onafhankelijk lid adviseerden de grenswaarde ongewijzigd te houden. De Minister van SZW heeft dit advies in beraad.

Gezien het voorgaande wordt op dit moment de grenswaarde die strekt tot bescherming van werknemers tegen zeer ernstige gezondheidsrisico's gehandhaafd..

Actie: Geen

Trefwoord: Zwavelwaterstof

Ministerie: SZW

Melder: Corus Staal BV, VNCI, VNP (papier- en kartonindustrie)

Melding: Nederland heeft een strengere MAC-waarde van 2,3 mg/ m³ voor zwavelwaterstof opgenomen in de Arbeidsomstandighedenregeling dan de (Europese) indicatieve grenswaarde van 14 mg/ m³. Er is dan ook sprake van een ex-post kop.

Analyse externe onderzoekers: Op dit moment is de MAC-waarde (Maximaal Aanvaardbare Concentratie) van zwavelwaterstof in Nederland 2,3 mg/m³ (zie bijlage XIII, behorend bij artikelen 4.19 eerste lid, en 4.20, eerste lid van de Arbeidsomstandighedenregeling). Deze norm is vastgesteld op advies van de Gezondheidsraad (zie advies 2006/070SH), nadat de Minister van SZW hierom had gevraagd. Op Europees niveau is door de SCOEL (Scientific Committee on Occupational Exposure Limits) voorgesteld om de MAC waarde van zwavelwaterstof te verlagen van 14 naar 7 mg/m³. De adviezen van de SCOEL worden door de Europese Commissie gebruikt bij de vaststelling van zogenoemde Indicatieve Grenswaarden (ILV's). Op grond van artikel 3(3) Richtlijn 98/24/EG en gelet op het bovenstaande is er sprake van minimumharmonisatie waarbij Nederland een ex-post kop hanteert voor zwavelwaterstof.

Kabinetsreactie: In bijlage XIII van de Arboregeling is op advies van de Gezondheidsraad sinds 1 januari 2007 een wettelijke grenswaarde opgenomen voor zwavelwaterstof van 2,3 mg/m³ (TGG 8 uur).

Er is op dit moment geen door de Europese Commissie vastgestelde indicatieve grenswaarde. Er is een *SCOEL* (Scientific Committee on Occupational Exposure Limits) advieswaarde van 7 mg/m³. Deze waarde is in de EU in discussie. Na deze discussie volgt mogelijk een voorstel van de Europese Commissie voor een Europese grenswaarde voor de werkplek. De lidstaten zijn verplicht voor een stof waarvoor een Europese grenswaarde voor de werkplek is vastgesteld, een nationale grenswaarde vast te stellen waarbij de lidstaten vrij zijn in de hoogte van de grenswaarde.

De waarde is gebaseerd op een advies van de Gezondheidsraad en beoogt werknemers te beschermen tegen zeer ernstige gezondheidsrisico's. Dit is conform een SER-advies om grenswaarden vast te stellen op het niveau van het advies van de Gezondheidsraad (het gezondheidskundig veilige niveau). Bij de haalbaarheidstoets van de per 1 januari 2007 geldende grenswaarde in de SER is door de VNCI aangegeven dat de thans in gebruik zijnde monitors de stof niet continu kunnen meten. De VNCI zegt niets over de onhaalbaarheid zodat de conclusie gerechtvaardigd is dat de grenswaarde haalbaar is, maar niet continu gemeten kan worden. Voor adequate arbeidsbescherming is het continu meten geen voorwaarde.

De stof heeft geen Europese grenswaarde en de Nederlandse grenswaarde is dus inderdaad een nationale kop. De keuze van deze stof voor het stellen van een nationale grenswaarde komt voort uit de criteria die hiervoor op uitdrukkelijk verzoek van de SER in 2005 zijn ontwikkeld. Door de toepassing van deze criteria is voor deze stof een nationale grenswaarde gesteld. De hoogte van de nationale grenswaarde is de advieswaarde van de

⁸ Brief van de Commissie Arbeidsomstandigheden van de SER aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 26 juli 2007, nr. 07.05035/jjb/ipw.

Gezondheidsraad, de enige gezondheidskundige waarde die op dit moment beschikbaar is. De advieswaarde van de Europese SCOEL is nog niet definitief vastgesteld (er loopt een commentaaronde voor deze stof). Overigens is er geen reden om na vaststelling van een Europese grenswaarde voor de Nederlandse grenswaarde af te wijken van het advies van de Gezondheidsraad.

Conclusie: Het betreft hier een bepaling die strekt tot bescherming van werknemers tegen zeer ernstige gezondheidsrisico's. De keuze van de stof is gebaseerd op vastgestelde criteria, waarbij de SER betrokken was. De hoogte van de grenswaarde is gebaseerd op het advies van de Gezondheidsraad, zoals voor het nieuwe grenswaardenstelsel unaniem door de SER is geadviseerd. Daar echter sprake is van een unaniem advies vanuit de SER betekent dit dat ook werkgevers ingestemd hebben met de situatie dat in het nieuwe grenswaardenstelsel nationale koppen staan. In de haalbaarheidstoets van de SER in 2006 zijn geen haalbaarheidsproblemen gebleken. De waarde wordt gehandhaafd.

Tegelijkertijd geldt dat het naleven van grenswaarden op gezondheidskundig niveau zeker op korte termijn niet altijd redelijkerwijs gevegd kan worden, omdat er onoverkomelijke technische of economische barrières zijn bij het implementeren van deze grenswaarden in de praktijk. Bedrijven voldoen echter ook aan de wet indien zij weliswaar de gezondheidskundige waarde niet halen, maar wel een stappenplan uitwerken om zoveel mogelijk en binnen een bepaalde tijd aan de gestelde grenswaarden te kunnen voldoen.

Actie: Geen

Trefwoord: Financiële zekerheid milieubeheer

Ministerie: VROM

Melder: Vereniging Afvalbedrijven

Melding: De Europese richtlijn (2004/35) betreffende milieuaansprakelijkheid voorziet in een overgangstermijn van vijf jaar, waarna financiële zekerheid verplicht kan worden. Het Nederlandse besluit (Besluit financiële zekerheid milieubeheer) hieromtrent is al van kracht voordat de implementatietermijn van de richtlijn is verstreken.

Analyse externe onderzoekers: De Nederlandse regelgeving gaat niet verder dan waartoe richtlijn 2004/35 verplicht. In de richtlijn zijn geen concrete overgangstermijn opgenomen. De termijn waarover in de melding wordt gesproken betreft de mogelijkheid van de overheid om kosten te verhalen op de vervuilende ondernemer. Aan deze termijn is ook de Nederlandse overheid gebonden. Het Nederlandse besluit financiële zekerheid milieubeheer is in overeenstemming met artikel 14 van de Richtlijn. Nederland heeft de Richtlijn vóór het verstrijken van de implementatietermijn (30 april 2007) omgezet, dus de Nederlandse regelgeving is een (tijdelijke) kopsituatie o.g.v. vroegtijdige implementatie. Oorspronkelijk was het Besluit financiële zekerheid puur nationaal beleid. De richtlijn milieuaansprakelijkheid is later tot stand gekomen. Omdat het Besluit financiële zekerheid mede invulling blijkt te geven aan een richtlijn die in een later stadium tot stand is gekomen, is er sprake van een ex ante kop.

Kabinetsreactie: De richtlijn beoogt het beginsel 'de vervuiler betaalt' te implementeren. Het uitgangspunt daarbij is dat een exploitant wiens activiteiten milieuschade of onmiddellijke dreiging daarvan veroorzaken, financieel aansprakelijk moet worden gesteld. Op basis van art. 14 lid 1 dienen lidstaten maatregelen te nemen om de ontwikkeling van financiële zekerheidsinstrumenten en –markten te stimuleren. Dit ter bevordering van het gebruik door de exploitant van financiële garanties om milieuschade te voorkomen en te herstellen. In Nederland is het Besluit financiële zekerheid één van deze maatregelen. Het Besluit financiële zekerheid bestond reeds als puur nationaal beleid, voordat de richtlijn milieuaansprakelijkheid tot stand werd gebracht. Het Besluit is dus niet tot stand gekomen ter implementatie van deze richtlijn. Er is derhalve sprake van een ex ante kop.

Actie: Het Besluit financiële zekerheid is recent geëvalueerd. Mede op basis van de resultaten van deze evaluatie wordt momenteel een kabinetsstandpunt voorbereid.

Trefwoord: Accijns meeverbranden koolwaterstoffen – belasting energie-intensieve bedrijven

Ministerie: FIN

Melder: Vereniging Avalbedrijven en ATM/Shanks Nederland

Melding: De Nederlandse regeling inzake de accijns op minerale oliën gaat verder dan Richtlijn 2003/96 voorschrijft. Meer in het bijzonder wordt er op gewezen dat (A) de Nederlandse accijnsheffing terzake van duaal gebruik niet is toegestaan op grond van de richtlijn en (B) Nederland geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid belastingverlagingen te introduceren voor energie-intensieve bedrijven.

Analyse externe onderzoekers: Krachtens Richtlijn 2003/96 is Nederland verplicht tot het heffen van accijns op het gebruik van minerale oliën als verwarmingsbrandstof. Artikel 17 Richtlijn maakt het mogelijk voor de lidstaten om een belastingverlaging toe te passen voor energie-intensieve bedrijven. Nederland heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

Kabinetsreactie: Implementatie van Richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit heeft plaatsgevonden

door wijziging van de Wet op de accijns en de Wet belastingen op milieugrondslag (Kamerstukken II 2003/04, 29207). Deze wijzigingen zijn in werking getreden met ingang van 1 januari 2004.

Door VNO/NCW is erop gewezen dat Nederland niet volledig gebruik heeft gemaakt van de door artikel 17 van de richtlijn geboden mogelijkheid belastingverlagingen te introduceren voor energie-intensieve bedrijven.

Geheel in lijn met de Aanwijzingen voor de regelgeving is bij de implementatie van de richtlijn de nationale wetgeving alleen aangepast indien de richtlijn dit vereist. Dit houdt in dat geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheden die de richtlijn biedt om vormen van verbruik vrij te stellen wanneer daarin ook in de huidige wetgeving niet is voorzien. Anderzijds zijn ook geen nieuwe heffingsmomenten geïntroduceerd, ook al zou de richtlijn dit toestaan. Vóór 1 januari 2004 werd geen energiebelasting geheven op elektriciteit voor het verbruik boven 10 mln. kWh. Op grond van de richtlijn moet echter ook het verbruik boven 10 mln. kWh worden belast. Deze verplichting leidt voor een aantal zakelijke verbruikers tot een lastenverzwaring waarvan het niet mogelijk is gebleken deze macro terug te sluiten zonder aanzienlijke micro-effecten. Dit zou ook het geval blijven nadat door Nederland gebruik is gemaakt van de mogelijkheid die de richtlijn biedt tot het vrijstellen van het gebruik van elektriciteit voor chemische reductie en voor elektrolytische en metallurgische procédés. Na overleg met VNO-NCW en uitvoerende instanties is daarom gekozen voor de door artikel 17 van de richtlijn toegestane compensatie. Toepassing hiervan is overigens nadrukkelijk gebonden aan verschillende voorwaarden.

Als gevolg hiervan zijn met ingang van 1 januari 2004 zakelijke afnemers met een jaarverbruik elektriciteit van meer dan 10 miljoen kWh vrijgesteld van de energiebelasting voor het verbruik boven 10 miljoen kWh, indien zij als energie-intensief bedrijf worden aangemerkt en zij partij zijn bij meerjarenafspraken over energiebesparing (artikel 36q van de Wet belastingen op milieugrondslag).

De implementatie van de richtlijn heeft dus voor bepaalde verbruikers van elektriciteit geleid tot een lastenverzwaring, die door de introductie van de bedoelde vrijstelling in artikel 36q is teruggenomen. Voor aardgas en minerale oliën heeft de implementatie niet geleid tot een lastenverhoging. De door Nederland gehanteerde tarieven op deze energieproducten waren al hoger dan de door de richtlijn voorgeschreven minimumtarieven.

Artikel 2, vierde lid, van richtlijn 2003/96 bepaalt uitdrukkelijk dat duaal gebruik van minerale oliën buiten de reikwijdte van de richtlijn valt. Dat betekent dat er sprake is van zuiver nationaal beleid waarop geen relevante EG-richtlijn van toepassing is. In de onderhavige casus is overigens geen sprake van duaal gebruik van minerale oliën; de minerale oliën worden gebruikt als verwarmingsbrandstof. Krachtens richtlijn 2003/96 is Nederland verplicht tot het heffen van accijns op het gebruik van minerale oliën als verwarmingsbrandstof.

Los van vorenstaande overwegingen wordt nog het volgende opgemerkt. In Nederland is gedurende een groot aantal jaren door verschillende kabinetten vorm gegeven aan de vergroening van het belastingstelsel. Ook het huidige kabinet heeft in het Coalitieakkoord aangegeven op deze weg voort te gaan. Nederland heeft van verschillende door de richtlijn geboden mogelijkheden voor tegemoetkomingen aan de energie-intensieve bedrijven al gebruik gemaakt. Alles afwegende ziet het kabinet geen reden om het gebruik van deze mogelijkheden uit te breiden.

Actie: Geen.

2. TUSSENCATEGORIE

2.a. Gevallen van “invulling algemene begrippen”

Trefwoord: Aanbieden elektriciteit

Ministerie: EZ

Melder: EnergieNed

Melding: In de Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/54/EG staat geen verplichting voor producenten om capaciteit beschikbaar te stellen aan nationale netbeheerder t.b.v. de primaire regeling. De Nederlandse regelgeving verplicht om capaciteit aan te bieden aan de nationale netbeheerder, zonder dat hier een (garantie van een) vergoeding tegenover staat, indien de capaciteit niet wordt benut door de netbeheerder. Hiermee gaat Nederland verder dan de richtlijn.

Analyse externe onderzoekers: De Elektriciteitsrichtlijn bevat geen verplichting van producenten om capaciteit aan te bieden aan de nationale netbeheerder. Zo'n verplichting staat ook niet in de Elektriciteitswet zelf. Vanwege het ontbreken van een toelichting door Energiened is niet duidelijk of de klacht het wettelijk systeem van de Elektriciteitswet of de inhoud van de aansluitovereenkomsten met Tennet betreft. Het lijkt om het laatste te gaan. De transportbeheerder moet o.g.v. artikel 9 en artikel 11 van de Elektriciteitsrichtlijn (2003/54 ‘interne markt voor elektriciteit’) bijdragen tot de voorzieningszekerheid door te zorgen voor een toereikende transportcapaciteit. Daarom sluit Tennet aansluitovereenkomsten. Iedere aangeslotene (regionaal netbeheerder, producent of grootverbruiker) op het landelijke hoogspanningsnet betaalt Tennet - per aansluiting - een transporttarief. In de overeenkomsten wordt onder andere de capaciteit van de aansluiting opgenomen. Een

verplichting voor producenten om capaciteit aan te bieden aan de nationale netbeheerder staat niet direct in de Elektriciteitsrichtlijn, maar kan hierop wel worden teruggevoerd. Het huidige systeem waarin Tennet aansluitovereenkomsten sluit met aangeslotenen, kan worden gezien als een uitwerking van de bepaling van artikel 11 van de Richtlijn dat de transportbeheerder moet bijdragen tot de voorzieningszekerheid. Er is sprake van invulling van de algemene eisen van de Richtlijn (invulling vage begrippen).

Kabinetsreactie: De primaire regeling dient ervoor te zorgen dat er voortdurend evenwicht tussen gevraagd en geleverd vermogen in het gehele (internationaal) gekoppelde net gehandhaafd blijft. De primaire regeling is een op productiemiddelen > 5 MW verplichte, lokaal uitgevoerde automatische inrichting, die binnen maximaal 30 seconden zorgt voor een constante verhouding tussen frequentieverandering en productie(vermogens)-verandering. Het primaire reservevermogen is het vermogen dat onder regie van de primaire regeling wordt geactiveerd. Het doel van de primaire reserve is frequentieverstoringen in het gehele (internationaal) gekoppelde hoogspanningsnet te stabiliseren, ongeacht de oorzaak en locatie van de verstoringen. Ernstige frequentieverstoringen kunnen leiden tot een black-out. TenneT hanteert dit systeem dus om de leveringzekerheid te waarborgen. Zoals gesteld wordt hiermee invulling gegeven aan artikel 4 en 11 van de Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/ 54. De richtlijn geeft daar heel duidelijk aan dat de balanshandhaving en het voorkomen van uitval van systemen tot de taak van de TSO behoren. Het lijkt erover te gaan dat het aanbieden zonder vergoeding is. Daar zegt de Richtlijn van dat de lidstaten zelf de vergoeding voor de genoemde taak mogen bepalen. Overigens vindt er al overleg tussen DTe en TenneT plaats over dit onderwerp. EZ wordt op de hoogte gehouden.

Actie: Er vindt overleg tussen DTe en TenneT plaats over dit onderwerp. EZ wordt op de hoogte gehouden.

Trefwoord: Contractvoorwaarden kleingebruikers - huishoudens

Ministerie: EZ

Melder: Energie Ned

Melding: De Nederlandse regeling inzake de contractvoorwaarden van kleinverbruikers heeft een bescherming van de kleinverbruiker op kosten van de leverancier tot gevolg die verder gaan dan Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/54 vereist en levert derhalve een nationale kop op.

Analyse externe onderzoekers: De rechten van de kleinverbruiker en de plichten van de leverancier hebben alle tot doel om de consument te beschermen. Wat betreft de huishoudens geeft Nederland invulling aan de in de Richtlijn (2003/54 'interne markt voor elektriciteit') opgenomen verplichting om passende maatregelen te nemen om de kwetsbare afnemer te beschermen. In de nationale wetgeving ten aanzien van huishoudens is sprake van een invulling van vage begrippen 'passende maatregelen en adequate waarborgen' (artikel 3 lid 5 van de Richtlijn).

Kabinetsreactie: De Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/ 54 en de Richtlijn interne markt voor gas 2003/ 55 zijn behandeld in het parlement als Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ter uitvoering van richtlijn nr. 2003/54/EG, (PbEG L 176), verordening nr. 1228/2003 (PbEG L 176) en richtlijn nr. 2003/55/EG (PbEG L 176), alsmede in verband met de aanscherping van het toezicht op het netbeheer (Wijziging Elektriciteitswet 1998 en Gaswet in verband met implementatie en aanscherping toezicht netbeheer), meestal aangeduid als de I- en I-wet.^{9[1]} Bij behandeling van het wetsvoorstel was er grote aandacht voor de bescherming van kleinverbruikers in de geliberaliseerde energiemarkt. Daarbij zijn, per amendement, een aantal extra beschermingsmaatregelen voor de kleinverbruiker in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet opgenomen. Overigens gelden deze eisen voor alle leveranciers en netbeheerders die in Nederland actief zijn. Er is, binnen Nederland, dus sprake van een level-playing-field voor alle partijen.

Wat betreft de verschillende aangemelde voorbeelden:

- opzegtermijn van 30 dagen voor de consument; dit is een amendement^{10[2]} van de Kamerleden Hessels (CDA), Crone (PvdA) en de Krom (VVD)
- leveranciers mogen wettelijke aansprakelijkheid tegenover consumenten niet berekenen; dit is geregeld in hetzelfde amendement om de betreffende artikelen uit het Burgerlijk Wetboek van toepassing te verklaren.
- afsluitverbod voor de winterperiode; oorspronkelijk is dit een amendement^{11[3]} van Crone en Hessels. Dit is bij de behandeling van de splitsingswet verder aangescherpt.^{12[4]} Het afsluitbeleid heeft afgelopen winterperiode erg in de politieke belangstelling gestaan en er zijn verschillende keren Kamervragen over gesteld
- verplicht afnemen decentraal opgewekte elektriciteit; ook dit is weer een breed gedragen amendement^{13[5]}, ditmaal van Samsom (PvdA), Hessels, de Krom en Vendrik (GroenLinks). Met de aandacht voor duurzame energie en klimaat kan dit amendement nog steeds op grote steun rekenen

^{9[1]} Kamerstukken 29372

^{10[2]} Kamerstukken II, 2003/2004, 29372, nr. 63

^{11[3]} Kamerstukken II, 2003/2004, 29372, nr. 22

^{12[4]} Kamerstukken II, 2005/ 2006, 30212, nr. 32

^{13[5]} Kamerstukken II, 2003/2004, 29372, nr. 45

- de Nederlandse toezichthouder toetst o.a. voorwaarden en tarieven leverancier; dit volgt uit de Richtlijn Artikel 3, lid 3 van de Richtlijn stelt overigens ook dat de lidstaten waarborgen dat huishoudens, en indien zij dat dienstig achten kleine ondernemingen, aanspraak kunnen maken op universele dienstverlening. Dit biedt een brede basis. Concluderend kan gesteld worden dat de politiek bescherming van de kleinverbruiker in de geliberaliseerde energiemarkt van groot belang acht.

Actie: Geen.

Trefwoord: **Keuzemogelijkheid stroommix**

Ministerie: EZ

Melder: EnergieNed

Melding: In Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/54 wordt stroometikettering verplicht gesteld. In de Nederlandse wetgeving komt hier bovenop een verplichting voor leveranciers om klanten jaarlijks de keuze te geven voor de samenstelling van de te leveren stroom. Daarmee gaat de Nederlandse wetgeving verder dan de richtlijn.

Analyse externe onderzoekers: De verplichting voor leveranciers om eindafnemers een jaarlijkse keuzemogelijkheid te geven m.b.t. stroommix is niet uitdrukkelijk terug te vinden in de Richtlijn (2003/54 'interne markt voor elektriciteit') zelf. Uit de parlementaire behandeling valt op te maken dat dit vereiste in de Nederlandse wetgeving is opgenomen in het kader van de omzetting van artikel 3 lid 7 van de Richtlijn. De keuzemogelijkheid kan worden gezien als een passende maatregel om de algemene doelstelling van milieubescherming uit de richtlijn te realiseren. Het is daarmee een invulling van een vaag begrip uit de richtlijn.

Kabinetsreactie: Over de jaarlijkse keuzemogelijkheid van stroommix die leveranciers moeten bieden aan eindafnemers hebben professor Slot c.s. gezegd dat de Nederlandse wetgeving een vaag begrip invult uit de Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/54. De Richtlijn verplicht leveranciers alleen een ex-post stroometiket te versturen waarin staat aangegeven wat de herkomst van de geleverde elektriciteit is van het concern. Door het ex-post stroometiket wordt voor eindafnemers inzichtelijk wat het duurzaamheidsprofiel van leveranciers is. Hierdoor kunnen ze naast prijs en dienstverlening ook de milieukwaliteit van leveranciers meenemen in de beslissing om eventueel over te stappen. Bij de implementatie van deze richtlijn is een amendement¹⁴ aangenomen die verplicht stelt dat consumenten niet alleen *achteraf* geïnformeerd worden over de herkomst van de stroom, zoals de richtlijn vereist, maar ook dat *vooraf* consumenten geïnformeerd worden over het aanbod wat er op de markt is.¹⁵ De overwegingen die de Minister en de Kamer gemaakt hebben is dat consumenten niet alleen achteraf maar ook vooraf de informatie moet hebben om een afgewogen keuze te maken.

Actie: Er wordt momenteel gewerkt aan een manier om de verplichting (achteraf) te vereenvoudigen.

Trefwoord: **Overdaad technische voorschriften netbeheer**

Ministerie: EZ

Melder: EnergieNed

Melding: De technische voorwaarden die de Nederlandse wet stelt aan de landelijke en regionale netbeheerders m.b.t. de aansluiting op hun netten, gaat verder dan Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/54 voorschrijft. Hetzelfde geldt voor de voorwaarden die in de Nederlandse wet worden gesteld aan de netbeheerders m.b.t. 'het faciliteren van de markt' d.m.v. de technische codes.

Analyse externe onderzoekers: Op grond van artikel 5 Richtlijn 2003/54 moeten lidstaten technische voorschriften regelen die zien op aansluitingen op netten (zowel productie-installaties als distributienetten). Deze voorschriften moeten de interoperabiliteit van de netwerken garanderen, ze moeten objectief zijn en mogen niet-discriminerend zijn. In Nederland is aan artikel 5 richtlijn invulling gegeven door technische codes van de DTe. Deze codes kunnen gekwalificeerd worden als een invulling van een vaag begrip uit de richtlijn.

Kabinetsreactie: Professor Slot c.s. zien genoemde overdaad aan technische voorschriften als een invulling van vage begrippen. Artikel 5 van de Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/54 stelt dat lidstaten technische voorschriften regelen. Dit is in de Elektriciteitswet 1998 opgenomen in artikel 31 en in de Gaswet in artikel 12b. Op basis van artikel 26b van de Elektriciteitswet 1998 en de artikel 12 van de Gaswet zijn de ministeriële regelingen Tariefstructuren en voorwaarden elektriciteit en gas opgesteld die de kaders geven waaraan de codes invulling moeten geven. In dat opzicht is het goed om op te merken dat de zogenaamde codes tot stand komen op voorstel van de netbeheerders en overlegd worden met overige betrokkenen. Dit is wettelijk vastgelegd. In de codes wordt bijvoorbeeld borging van de goede werking, interoperabiliteit en betrouwbaarheid van de netten geregeld. Dit zijn de punten die de Richtlijn ook voorschrijft.

Actie: Geen

¹⁴ Kamerstukken II, 2003/2004, 29372, nr. 47

¹⁵ Zie Kamerstukken II, 2003/2004, 29372, nr. 52 voor het debat in de TK.

Trefwoord: Overdadig toezicht energiemarkt – bevoegdheid informatie in te winnen en sanctiebevoegdheid

Ministerie: EZ

Melder: EnergieNed

Melding: De Nederlandse wetgeving kent bevoegdheden toe aan de Minister van Economische Zaken en de NMa, zoals de bevoegdheid informatie in te winnen en de bevoegdheid sancties op te leggen, die verder gaan dan de richtlijn interne markt voor elektriciteit voorschrijft.

Analyse externe onderzoekers: De bevoegdheid tot het inwinnen van informatie en de sanctiebevoegdheid zijn niet uitdrukkelijk in de richtlijn terug te vinden. Beide bevoegdheden geven concrete invulling aan artikel 23 lid 7 (regelgevende instanties moeten in staat worden gesteld hun taken snel en doeltreffend uit te oefenen) en lid 8 (machtsmisbruik en marktondermijnd gedrag moet worden bestreden). Daarmee geven zij concrete invulling aan normen uit de richtlijn.

(Zie § 3.3.5 (één de één implementatie) voor de categorisering van de geschillenbeslechtingbevoegdheid)

Kabinetsreactie: Deze melding valt in twee meldingen uiteen. Van de melding dat de toezichthouder ook de bevoegdheid heeft tot geschillenbeslechting oordelen professor Slot c.s. dat dit een één op één implementatie van de richtlijn is. De bewoordingen blijken hierbij vrijwel identiek aan de richtlijn. Wat betreft de bevoegdheid om informatie in te winnen en sancties op te leggen wordt in het onderzoek gesteld dat dit een invulling van vage begrippen is. Het is een invulling van artikelen uit de richtlijn die stellen dat de regelgevende instanties in staat moeten worden gesteld hun taken snel en doeltreffend uit te voeren en dat machtsmisbruik en marktondermijnd gedrag moet worden bestreden. Het op kunnen vragen van informatie bij energiebedrijven is een effectief middel om taken snel en doeltreffend uit te voeren, zeker wanneer dit in cycli gebeurt, zodat op voorhand al duidelijk is, wat er wanneer opgevraagd zal worden. Voor de netbedrijven gebeurt het opvragen van informatie cyclisch, bij de leveranciers voor 95%. DTe maakt gebruik van een jaarkalender waarop is aangegeven wanneer het informatieverzoek moet worden uitgezet en wanneer het uiterlijk binnen moet zijn. Daarnaast moeten leveranciers een maand van tevoren hun nieuwe tarieven aan DTe kenbaar maken. De toezichthouder heeft natuurlijk ook kennis en data nodig van de sector om effectief toezicht te kunnen houden. De gegevens die bij de sector worden opgevraagd zijn alleen bekend bij de bedrijven. Als er al andere bronnen zijn dan is de informatie indirect afkomstig vanuit de sector. DTe raadpleegt wel bepaalde commerciële bronnen voor specifieke informatie maar dit wordt dan ook niet vervolgens opgevraagd bij bedrijven. DTe werkt verder ook samen met het CBS om hen informatie te verschaffen zodat het CBS niet nogmaals bepaalde informatie bij de sector moet opvragen. Machtsmisbruik en marktondermijnd gedrag kunnen, indien geconstateerd, bestraft worden met sancties en/ of boetes. Dit kan ook preventief werken, zijnde een prikkel om dergelijk gedrag niet te vertonen. Niet alleen de DTe, maar ook de NMa en de Europese Commissie kunnen sancties en boetes uitdelen. In dat licht is dit een redelijke implementatie van de richtlijn.

Actie: Geen

Trefwoord: Import levende dieren

Ministerie: LNV

Melder: DIBEVO

Melding: Artikel 82 Flora- en faunawet is niet in overeenstemming met artikel 13 van Verordening 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantesoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer. De eis uit de Verordening dat de wetenschappelijke autoriteiten ‘over de nodige kwalificaties beschikken’ wordt in de Nederlandse regelgeving te streng geïnterpreteerd

Analyse externe onderzoekers: De vraag of hier sprake is van een kop, is niet eenduidig te beantwoorden. In feite heeft men hier te maken met een interpretatievraagstuk: hoe moet de term ‘de nodige kwalificaties’ uit de Verordening worden geïnterpreteerd? Is de interpretatie die Nederland daar in de Flora en Faunawet aan heeft gegeven, nl. ‘deskundigheid op het gebied van natuurbescherming, welzijn van dieren en de opvang van dieren’ adequaat? Het gaat hier om de concrete invulling van vage normen uit de richtlijn.

Als er wordt gekeken naar het doel van de Verordening, te weten het beschermen en in stand houden door de controle op het desbetreffende handelsverkeer van in het wild levende dier- en plantesoorten, dan kan men vaststellen dat Nederland geen exorbitante eisen stelt aan de leden van de wetenschappelijke autoriteit. Dat zou leiden tot de conclusie dat Nederland de term ‘de nodige kwalificaties’ uit de Verordening juist heeft geïnterpreteerd en er geen sprake is van een kop. Echter, helemaal zeker is dit niet. Mocht Nederland toch strikter zijn dan de verordening voor ogen had, dan is er wel sprake van een kop.

Kabinetsreactie: Opgemerkt wordt dat in de Verordening sprake is van “wetenschappelijke” autoriteiten. Het in de Verordening gebruikte begrip “wetenschappelijk” impliceert dat deze autoriteiten over een zekere mate van deskundigheid dienen te beschikken. In de Verordening wordt dit zelf verder aangeduid als beschikken “over de nodige kwalificaties”. Deze terminologie is te relateren aan de met de Verordening beoogde doelen. Door deze “nodige kwalificaties” nationaal te verbinden met “deskundigheid op het gebied van natuurbescherming, welzijn van dieren en de opvang van dieren”, wordt hieraan invulling gegeven en wordt naar de mening van Nederland de Verordening niet strikter uitgevoerd dan bedoeld. Er vindt derhalve een adequate uitvoering plaats en er is dus

ook geen sprake van een nationale kop. Een eventueel alternatieve invulling van “de nodige kwalificaties” levert verder ook geen meerwaarde op.

Actie: Geen.

Trefwoord: Verdovingsnormen slachting – detailvoorschriften inzake het bedwelmen d.m.v. de waterbak

Ministerie: LNV

Melder: NEPLUVI

Melding: Daar waar in Richtlijn 93/119 inzake de bescherming van dieren bij het slachten of doden meerdere wijzen van bedwelmen van pluimvee zijn toegestaan, is de Nederlandse regelgeving op dit punt veel beperkter (A). Bovendien is in de Nederlandse regelgeving het bedwelmen van pluimvee door middel van de waterbak veel strikter uitgewerkt dan de richtlijn voorschrijft (B).

Analyse externe onderzoekers: Punt B van de melder zijn de gedetailleerde voorschriften die in Nederland gelden bij het bedwelmen van pluimvee door middel van een waterbad: de duur, de stroomsterkte etc. is gedetailleerd vastgesteld, daar waar de Richtlijn slechts stelt dat “De sterkte en de duur van de hiervoor gebruikte stroom worden door de bevoegde autoriteit vastgesteld op een zodanig niveau dat de dieren onmiddellijk in een staat van bewusteloosheid worden gebracht die aanhoudt totdat zij worden gedood.” Met de detailvoorschriften in de Nederlandse regelgeving wordt concreet invulling gegeven aan vage norm uit de richtlijn.

Kabinetsreactie: Vooropgesteld wordt dat de richtlijn de bevoegde autoriteit uitdrukkelijk opdraagt om sterkte en duur van de gebruikte stroom zelf vast te stellen. Het betreft hier derhalve geen zelfstandige nationale invulling van een Europese norm. De Europese regels geven voorts een aantal aanvullende algemeen geformuleerde condities bij groepsbedwelming en voor de geleiding van de stroom. Geconstateerd kan worden dat de Nederlandse regelgeving omtrent bedwelming door middel van een waterbak niet strikter is uitgewerkt dan de richtlijn. In de regeling doden van dieren is bepaald dat bij het bedwelmen van pluimvee de blootstelling aan stroom ten minste vier seconden bedraagt, waarbij de gebruikte spanning voldoende is om de dieren die in de waterbak handen, onmiddellijk in een staat van bewusteloosheid te brengen. Voor kippen is bepaald dat de gebruikte spanning zodanig is dat de totale stroomsterkte door de waterbak ten minste het product is van 100 milliampère en het aantal kippen dat gelijktijdig in de waterbak hangt.

Actie: Geen.

Trefwoord: Administratieve lasten melden bedrijfsafval

Ministerie: VROM

Melder: VACO en Kartoflex

Melding: Het Besluit en de Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen hebben grote administratieve lasten tot gevolg die verder gaan dan de voorschriften uit Richtlijn 91/689/EEG betreffende gevaarlijke afvalstoffen en Richtlijn 75/442 betreffende afvalstoffen.

Analyse externe onderzoekers: Besluit, regeling en administratieve richtlijnen inzake melding zijn gedetailleerde uitwerkingen van de ruime bevoegdheden die de lidstaten op Europees niveau worden gelaten. Aldus neemt Nederland de ‘passende’ en ‘nodige’ maatregelen om uitvoering te geven aan de bepalingen van Richtlijn 2006/12/EG. Er is sprake van een vage invulling van begrippen.

Kabinetsreactie: Het Besluit en de Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke stoffen beogen een efficiënte invulling te geven aan de bepalingen van Richtlijn 2006/12/EG¹⁶ en diverse Europese rapportageverplichtingen. Nederland heeft niet, zoals de onderzoekers concluderen, met het Besluit en de Regeling vage Europese begrippen ingevuld. De eisen uit Richtlijn 2006/12/EG zijn duidelijk. Artikel 14 eist dat ieder bedrijf dat afval verwerkt een register moet bijhouden waarin hoeveelheid, aard, oorsprong worden geregistreerd en waar toepassing, bestemming, frequentie van de inzameling, wijze van vervoer en wijze van behandeling van de afvalstoffen zijn vermeld. Deze gegevens dienen op verzoek aan het bevoegd gezag te worden verstrekt. Artikel 13 eist dat de betreffende bedrijven periodiek worden gecontroleerd. De Richtlijn gevaarlijke afvalstoffen¹⁷ schrijft bovendien het gebruik van begeleidende formulieren bij afvaltransporten voor en stelt daaraan specifieke eisen. Dezelfde richtlijn eist transportinspecties door het bevoegd gezag, onder meer gericht op controle van herkomst en bestemming van het afval (artikel 5). Ook de eisen voor rapportage door de Lidstaten aan de Commissie over de uitvoering van genoemde richtlijnen zijn duidelijk. In Europese vastgestelde vragenlijsten wordt informatie gevraagd over onder meer hoeveelheid, aard, oorsprong en toepassing van afval in de Lidstaten. Dit geldt in het bijzonder ook voor de Verordening afvalstoffenstatistieken¹⁸. Bij de keuze voor

¹⁶ Richtlijn 2006/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende afvalstoffen (PbEU L 114)

¹⁷ Richtlijn 91/689/EEG van de Raad van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 377)

¹⁸ Verordening (EG) nr. 2150/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2002 betreffende afvalstoffenstatistieken (PB L 332)

de systematiek van het Besluit en de Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke stoffen heeft beperking van de administratieve lasten een belangrijke rol gespeeld.

Actie: Momenteel wordt de systematiek op een aantal punten geëvalueerd. Eventuele besluitvorming over de systematiek zal naar aanleiding van deze evaluatie plaatsvinden (zie ook Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 27 664, nr. 50).

2.b. Gevallen van “inbedding”

Trefwoord: **Verkrijgingskosten NEN-normen**

Ministerie: EZ

Melder: Ornes/NVG

Melding: De NEN-normen zijn niet alleen kostbaar om aan te voldoen maar ze zijn ook erg kostbaar in Nederland om ze in bezit te krijgen. Dit in tegenstelling tot veel andere Europese landen. Daar worden ze gratis ter beschikking gesteld. Nederlandse en Europese wetgeving is "vrij" verkrijgbaar op internet. Dat zou ook moeten met de normen.

Analyse externe onderzoekers: Richtlijn 98/34/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften zegt niets over de verkrijgingskosten van normen. Nationale normalisatie-instellingen beroepen zich uitdrukkelijk op het auteursrecht van deze normen (inclusief NEN-EN normen). Er is hier dus sprake van een inbedding in het Nederlandse rechtssysteem, doordat de verkrijgingskosten van NEN-normen berusten op nationaal auteursrecht dat van toepassing wordt bij de omzetting van het Europese recht.

Kabinetsreactie: Normalisatienormen zoals NEN-normen zijn documenten waarin marktpartijen afspraken vastleggen over producten en processen. Normalisatienormen kunnen door de voorwaarden waaronder zij totstandkomen, namelijk betrokkenheid van belanghebbenden en besluitvorming op basis van consensus, rekenen op draagvlak en uitvoerbaarheid. Om die reden is het aantrekkelijk om in regelgeving te verwijzen naar relevante normen: normen die een manier aangeven om aan wettelijke eisen te voldoen. Het Europese stelsel van productrichtlijnen dat bekend staat als “Nieuwe Aanpak” en dat in nationale regelgeving is geïmplementeerd, is op deze manier van verwijzen gebaseerd. Verwijzing naar normen is, vanwege de mogelijkheid tot rechtstreekse betrokkenheid bij het opstellen en de uitvoerbaarheid, in het belang van het bedrijfsleven.

De Nederlandse overheid stelt zich op het standpunt dat de kenbaarheid van de NEN-normen in de huidige situatie voldoende is verzekerd. Deze zienswijze is o.a. neergelegd in aanwijzing 190 van de “Aanwijzingen voor de regelgeving”. Onderhavige kwestie blijft wel onderwerp van studie, o.a. door het “Platform Kenbaarheid”.

Het auteursrecht op Europese normen, in Nederland gedistribueerd door NEN als NEN-EN-normen, berust bij de Europese en de nationale normalisatie-instellingen gezamenlijk. Het niet mogelijk om deze normen in Nederland, of welk ander land dan ook, eenzijdig gratis ter beschikking te stellen. Er zijn het kabinet dan ook geen gevallen van landen bekend waar dit wel gebeurt.

Actie: Geen.

Trefwoord: **Markttoelatingsprocedure ggo-producten**

Ministerie: VROM

Melder: PMVO

Melding: Marktaanvragen voor producten met genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) worden geregeld onder de Richtlijn 2001/18/EG. Deze richtlijn is geïmplementeerd in het Besluit GGO: omdat hierop de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing is, is op dit moment de mogelijkheid tot bezwaar en beroep van toepassing op het *pro forma* besluit van VROM. Deze mogelijkheid tot beroep kan voor vertraging zorgen bij het afgeven van een vergunning, maar bovendien bestaat de kans dat een Europees besluit op nationaal niveau ter discussie gesteld wordt.

Analyse externe onderzoekers: De Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV) van de Algemene wet bestuursrecht geldt alleen bij de doelbewuste introductie van GGO-producten voor *overige doeleinden* (artikel 24 e.v. van het Besluit GGO). De mogelijkheid tot bezwaar en beroep van Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is *niet van toepassing* op een aanvraag voor het *in de handel brengen* van GGO-producten (aldus artikel 27 e.v. van het Besluit GGO). Maar hoofdstukken 6 en 7 van de Awb zijn wel van toepassing op het in de handel brengen, dus is bezwaar en beroep mogelijk. Om dit op te heffen zouden de artikelen over markttoelating (27 t/m 34) moeten worden opgenomen in de bijlage bij de Awb, waarin (conform artikel 8:5 Awb) een aantal regelingen wordt opgenoemd waartegen geen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. Er is sprake van een inbedding in het Nederlandse bestuursrecht, doordat de eisen uit de richtlijn t.a.v. (Europese) marktintroductie zijn geïmplementeerd in het besluit ggo. Krachtens artikel 30 1° lid Besluit ggo neemt de Minister van VROM een besluit op een bij Nederland ingediende aanvraag. Op dit besluit is de mogelijkheid van bezwaar en beroep uit de algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Kabinetsreactie: De opname van de richtlijnnormen in het nationale stelsel heeft onvermijdelijke consequenties die geen verband houden met de Richtlijn¹⁹. De markttoelatingsprocedure is conform de Richtlijn in het Nederlandse vergunningstelsel geïmplementeerd, waardoor de algemene regels van het nationaal bestuursrecht van toepassing zijn, waaronder de bezwaar- en beroepmogelijkheden uit hoofdstuk 6 en hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht.

Actie: Het Besluit genetisch gemodificeerde organismen wordt op dit moment geëvalueerd, waarbij deze melding wordt meegenomen.

3. NIET-KOPPEN DIE EEN REACTIE BEHOEVEN

3.a. Volgens externe onderzoekers nationale koppen, volgens kabinet niet

Trefwoord: Dieselmotorenemissie (DME) – classificeren van DME als kankerverwekkende stof

Ministerie: SZW

Melder: BRBS en EVO

Melding: In de in Bijlage I Richtlijn 2004/37 opgenomen lijst van kankerverwekkende processen, wordt dieselmotorenemissies (DME) niet genoemd. Het classificeren van DME als een kankerverwekkende stof ex artikel 4.11(c)(2) Arbeidsomstandighedenbesluit gaat verder dan de richtlijn.

Analyse externe onderzoekers: Dieselmotorenemissie staat niet opgenomen in de bijlage bij richtlijn 2004/37 EG. De richtlijn is echter op grond van artikel 2 ook van toepassing op stoffen die op grond van de criteria uit Bijlage VI bij richtlijn 67/548 als kankerverwekkende stof van categorie 1 of 2 dienen te worden ingedeeld. Bij de opname van DME op de lijst van kankerverwekkende stoffen is naar deze bepaling uit de richtlijn echter niet gewezen. Er moet dan ook van worden uitgegaan dat Nederland op basis van een eigen beoordeling tot de classificatie als kankerverwekkende stof is gekomen: dit is mogelijk omdat de richtlijn minimumharmonisatie behelst. Er is sprake van een ex post kop want de opname op de SZW lijst dateert van na de totstandkoming van de richtlijn.

Kabinetsreactie:

Er is geen sprake van een nationale kop. Richtlijn nr. 2004/37/EG (carcinogene of mutagene agentia op het werk) is niet alleen van toepassing op stoffen, preparaten en procédés als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn, maar op alle stoffen zoals gedefinieerd in artikel 2 van de richtlijn. Daaronder vallen alle stoffen die op grond van de indelingscriteria uit bijlage VI bij Richtlijn nr. 67/548/EEG als kankerverwekkend dienen te worden ingedeeld. DME is op basis van bedoelde indelingscriteria door de Gezondheidsraad in 1995 op wetenschappelijke gronden als kankerverwekkend beoordeeld. Daarmee is aan werkgevers betrouwbare informatie verschaft die duidelijk maakt dat DME voldoet aan de EU-criteria en dat de regelgeving voor kankerverwekkende stoffen daarop van toepassing is. De plaatsing op de SZW-lijst is informatief van aard en heeft geen zelfstandige juridische betekenis. Overigens wordt in de aanhef van de lijst expliciet verwezen naar de criteria van bijlage VI bij Richtlijn nr. 67/548/EEG.

Verder zij nog vermeld dat ook andere lidstaten, zoals o.m. de Scandinavische landen, en Zwitserland beleid voeren met betrekking tot DME. In de eerste raadpleging van sociale partners in de EU over de mogelijke uitbreiding van Richtlijn nr. 2004/37/EG, wordt ook DME als kankerverwekkend genoemd.

Actie: Geen

Trefwoord: Ethanol

Ministerie: SZW

Melder: VNCI en VNONCW

Melding: De opname van ethanol op de lijst van SZW met reproductietoxische stof gaat verder dan voortvloeit uit EG-richtlijn 67/548 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen en EG-richtlijn 2004/37/EG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk.

Analyse externe onderzoekers: Ethanol is in juli 2006 (ex-post) opgenomen op de lijst van kankerverwekkende stoffen, gepubliceerd door SZW, naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad in 2006. Ethanol staat niet opgenomen in de bijlage bij richtlijn 2004/37 EG. De richtlijn is echter op grond van artikel 2 ook van toepassing op stoffen die op grond van de criteria uit Bijlage VI bij richtlijn 67/548 als kankerverwekkende stof van categorie 1 of 2 dienen te worden ingedeeld. Bij de opname van ethanol op de lijst van kankerverwekkende stoffen is naar deze bepaling uit de richtlijn echter niet gewezen. Er moet dan ook van worden uitgegaan dat

¹⁹ Richtlijn 2001/18/EG van het Europees parlement en de Raad van 12 maart 2001 inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en tot intrekking van Richtlijn 90/220/EEG van de Raad (PbEG 2001 L 106)

Nederland op basis van een eigen beoordeling tot de classificatie als kankerverwekkende stof is gekomen: dit is mogelijk omdat de richtlijn minimumharmonisatie behelst. Er is sprake van een ex post kop want de opname op de SZW lijst dateert van na de totstandkoming van de richtlijn.

Kabinetsreactie: Er is *geen* sprake is van een nationale kop. Richtlijn nr. 2004/37/EG (carcinogene of mutagene agentia op het werk) is niet alleen van toepassing op stoffen, preparaten en procedés als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn, maar op alle carcinogene stoffen zoals gedefinieerd in artikel 2 van de richtlijn. Daaronder vallen alle stoffen die voldoen aan de indelingscriteria voor kankerverwekkende stoffen uit bijlage VI bij Richtlijn nr. 67/548/EEG. Ethanol is op basis van bedoelde indelingscriteria door de Gezondheidsraad in 2006 op wetenschappelijke gronden als kankerverwekkend beoordeeld. De plaatsing op de SZW-lijst is informatief van aard en heeft geen zelfstandige juridische betekenis. Immers, indien bekend is dat een stof kankerverwekkend is, valt deze onder de werking van de richtlijn. Er is dan ook geen ruimte om ethanol niet onder de werkingssfeer van de voorschriften voor kankerverwekkende stoffen te laten vallen.

Actie: Geen

Trefwoord: Onderzoek met mensen – lokale uitvoerbaarheidsverklaring

Ministerie: VWS

Melder: Nefarma

Melding: Nederland hanteert een andere termijn voor de afgifte van een Lokale Uitvoerbaarheids Verklaring, dan de termijn die volgt uit richtlijn 2001/20/EG betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de toepassing van goede klinische praktijken bij de uitvoering van klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik. In Nederland is een ZBO verantwoordelijk voor de afgifte van vergunningen e.d. voor medisch onderzoek met mensen. Deze ZBO heeft een richtlijn en toelichting uitgevaardigd, waarin een termijn voor afgifte van een lokale uitvoerbaarheidsverklaring van *30 dagen* wordt gesteld, deze termijn valt buiten de termijn van *60 dagen* voor het totale proces van goedkeuring. Richtlijn 2001/20 schrijft namelijk een termijn van *60 dagen* voor het totale proces.

Analyse externe onderzoekers: Het afgeven van een lokale uitvoerbaarheidsverklaring door de centra die deelnemen aan medisch-wetenschappelijk onderzoek wordt in richtlijn 2001/20 niet genoemd. Met deze in de CCMO-Richtlijn Externe Toetsing opgenomen eis gaat Nederland dus verder dan de EG-Richtlijn strikt genomen voorschrijft. De CCMO-Richtlijn dateert van maart 2004: er is dus sprake van een ex-post kop.

Kabinetsreactie: Bij nadere beschouwing blijkt het hier niet te gaan om een knelpunt met de regelgeving, maar een uitvoeringskwestie. De uitvoerbaarheidsverklaringen moeten afgegeven worden door de instellingen waar de multicentre trial zal plaats vinden. De uitvoerbaarheidsverklaringen zijn iets anders dan de medisch-ethische toetsing door een METC (medisch-ethische toetsingscommissie). In de praktijk blijkt het verschil niet duidelijk te zijn. De lokale uitvoerbaarheidsverklaringen van de diverse deelnemende centra worden ten onrechte gebruikt om het medisch-ethisch onderzoek nog eens dunnetjes over te doen. Dit wordt echter niet door de Nederlandse regels voorgeschreven. Voorts worden de uitvoerbaarheidsverklaringen meestal niet binnen de 60-dagen-periode afgegeven maar erna, waardoor het langer duurt voordat een onderzoek kan starten. Ook dit aspect wordt niet door de Nederlandse regels voorgeschreven, maar is een verkeerde uitvoering van de regels. Dit signaal heeft VWS opgepakt en is bezig met het voorbereiden van voorlichtingsactiviteiten voor het veld. De melder Nefarma onderkend dat het hier bij nader inzien niet gaat om een kop.

Actie: Omdat het knelpunt zit in de manier waarop de regels worden uitgevoerd en niet de regels zelf, is VWS bezig met het voorbereiden van voorlichtingsactiviteiten voor het veld.

Trefwoord: Verbranden afvalstoffen

Ministerie: VROM

Melder: Vereniging Afvalbedrijven

Melding: In Nederland is de emissiegrenswaarde voor NOX in het Besluit verbranden afvalstoffen op 70 mg/m³ gezet. Dit is strenger dan de grenswaarde genoemd in de richtlijn 2000/76 van 200 mg/m³.

Analyse externe onderzoekers:

Installaties die onder de IPPC richtlijn vallen: In het Nederlandse besluit is de waarde van 70 mg/m³ opgenomen. Richtlijn 2000/76/EG geeft een grenswaarde van 200mg/m³, maar in overweging 13 staat dat indien op basis van de IPPC richtlijn strengere normen vereist zijn, de grenswaarden op basis van de BAT dan dienen te worden gevolgd. Voor verbrandingsinstallaties die onder de IPPC richtlijn vallen, moeten de BAT worden toegepast (art. 9 lid 4 IPPC richtlijn). Nederland heeft hierbij een zekere beoordelingsvrijheid: er wordt niet een bepaalde techniek of technologie voorgeschreven, maar lidstaten moeten de emissiegrenswaarden vaststellen “met inachtneming van de technische kenmerken, de geografische ligging van de betrokken installatie, alsmede de plaatselijke milieuomstandigheden”. Bij gebruikmaking van de BAT geeft de BREF de indicatie dat de emissie van NOx tussen de 40-100mg/m³ zal liggen. Nederland valt binnen de bandbreedte die in de BREF

Waste Incineration wordt gegeven. Hiermee wordt invulling gegeven aan de beleidsvrijheid die Nederland heeft binnen de IPPC richtlijn.

Installaties die niet onder de IPPC richtlijn vallen: Voor verbrandingsinstallaties die niet onder de IPPC richtlijn vallen, geldt een emissiegrenswaarde van 200mg/m³ op grond van richtlijn 2000/76/EG. Nederland is met de waarde van 70 mg/m³ als maandgemiddelde strenger dan richtlijn 2000/76/EG. Aangezien de norm in de richtlijn minimumharmonisatie betreft en Nederland verder gaat dan de minimumnorm is hier sprake van een kop. Omdat de emissiegrenswaarde in het Bva is overgenomen uit het Besluit Luchtemissies Afvalverbranding die gelding had voor de richtlijn 2000/76/EG in werking trad, is sprake van een ex ante kop.

Installaties in het algemeen: De NEC richtlijn stelt voor de lidstaten emissieplafonds voor NO_x vast, maar laat lidstaten vrij in de wijze om onder het emissieplafond voor NO_x te blijven. Met de emissiegrenswaarden in het Bva kiest Nederland een bepaalde wijze om aan de verplichting in de NEC richtlijn te voldoen. Er is dan ook geen sprake van een kop, maar het gaat om een methoden-kwestie.

Kabinetsreactie: De norm voor NO_x uit het Besluit verbranden afvalstoffen geeft uitvoering aan drie gelijktijdig geldende Europese richtlijnen, waarbij de strengste eis leidend is. De norm is een voortzetting van een in Nederlands reeds lang bestaande norm. De norm geeft in de eerste plaats uitvoering aan Richtlijn verbranden van afvalstoffen²⁰. Het maximale niveau NO_x emissies uit deze richtlijn is 200 mg/m³. De norm geeft in de tweede plaats uitvoering aan de IPPC-richtlijn²¹. De IPPC-richtlijn schrijft voor dat bij afvalverbranding boven een bepaalde capaciteit aan Best beschikbare technieken moet worden voldaan, zoals beschreven in de BBT Referentiedocument Waste Incineration (BREF WI). De BREF WI geeft aan dat er een bandbreedte (40-100 mg/m³) is, waaraan de NO_x-emissie moet voldoen.

Daarnaast geeft het Besluit verbranden afvalstoffen uitvoering aan artikel 13, van de Wet inzake de luchtverontreiniging. Dit artikel geeft de mogelijkheid om uitvoering te geven aan de nationale emissieplafonds, zoals voorgeschreven in de Richtlijn nationale emissieplafonds²². Deze Richtlijn stelt harde eisen, maar laat lidstaten vrij in de methodiek omonder het maximum emissieplafonds te kunnen blijven. Ter uitvoering van de Richtlijn nationale emissieplafonds heeft Nederland de emissieplafonds voor 2010 verdeeld over bronnen, waaronder de industrie, en daarbinnen over sectoren, waaronder de afvalsector. Hierbij is de uitvoerbaarheid en kosteneffectiviteit van maatregelen voor de verschillende bronnen en sectoren in aanmerking genomen²³.

De gecombineerde uitvoering van deze drie richtlijnen heeft geresulteerd in de norm van 70 mg/m³. Er is derhalve geen sprake van een 'nationale kop'. Bij de Richtlijn nationale emissieplafonds zou sprake kunnen zijn van een Methoden-kwestie, aangezien deze richtlijn slechts doelen voorschrijft.

Actie: Geen

Trefwoord: Radioactiviteit

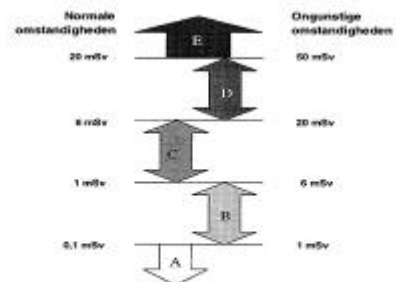
Ministerie: VROM/SZW

Melder: Glaverbel

Melding: De Nederlandse regeling Natuurlijke Bronnen van Ioniserende Straling (NABIS), een uitwerking van het Besluit Stralingsbescherming, legt verschillende verplichtingen op aan werkzaamheden met natuurlijke bronnen van straling, waaronder een meldingsplicht. Richtlijn 96/29 Euratom lijkt dit echter niet verplicht te stellen voor lidstaten, maar verplicht dergelijk toezicht alleen voor gebruik van niet-natuurlijke bronnen van straling. Zo moet het gebruik van ZAC-stenen in de glasindustrie gemeld worden, hoewel het stralingsniveau zeer laag is. Het EG-recht lijkt deze melding niet te verplichten, en in bijv. Duitsland is de plicht er niet. Verder is het storten van als ZAC afval zeer lastig, aangezien ZAC-afval als ZELA afval wordt gekwalificeerd (Zeer Laag Radio-actief Afval).

Analyse externe onderzoekers: Er is een kop. Nederland heeft gebruik gemaakt van drie discretionaire bevoegdheden. Ten eerste heeft Nederland bepaald dat bepaalde stoffen onder artikel 40 van de richtlijn vielen, om vervolgens deze natuurlijke stralingsbronnen onder de werking van art. 41 van richtlijn 96/29 te brengen.

Daarna heeft Nederland besloten voor deze natuurlijke stralingsbronnen een vrijwel vergelijkbaar toezicht als op niet-natuurlijke bronnen toe te passen, en wordt er gewerkt met vrij lage drempels van straling in de toezichtwetgeving. Ook de verplichtingen ten opzichte van ZELA afval hangen met deze kop samen, aangezien zij berusten op de kwalificatie van ZAC stenen als

Figuur 1

Classificatie van werkzaamheden op basis van ontvangen doses onder normale en ongunstige omstandigheden.

²⁰ Richtlijn 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad va

²¹ Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake g

²² Richtlijn 2001/81/EG van het Europees Parlement en de Raad va luchtverontreinigende stoffen (PbEG L 309)

²³ Erop of eronder; Uitvoeringsnotitie emissieplafond: downloaden van www.vrom.nl Kamerstuk 2003-2004

radioactieve afvalstoffen. Nederland stelt daarmee dus zwaardere eisen dan verplicht op basis van richtlijn 96/29. De Nederlandse regelgeving dateert van na de richtlijn: er is sprake van een *ex-post* kop.

Kabinetsreactie: De NABIS-regeling is geen kop, maar een invulling van vage begrippen uit de richtlijn (valt dus in de tussencategorie).

Aan de lidstaten is in richtlijn 96/29 de verplichting opgelegd (artikel 40) om te bepalen bij welke werkzaamheden met natuurlijke bronnen de blootstelling van werknemers of van leden van de bevolking vanwege de aanwezigheid van natuurlijke bronnen significant toeneemt in een mate die vanuit het oogpunt van stralingsbescherming niet mag worden veronachtzaamd. Die verplichting is ingevuld door uitvoering van de studie “inventarisatie van werkzaamheden met blootstelling aan natuurlijke bronnen” in 1999, geactualiseerd in 2001. Bij deze inventarisatie is aangesloten bij de normering voor de bescherming van werknemers tegen blootstelling aan ioniserende straling uit kunstmatige bronnen, te weten een blootstellingsgrens van 0,1 mSv/j voor werkzaamheden onder normale omstandigheden en van 1 mSv/j voor ongunstige omstandigheden. De richtlijn draagt de Lidstaten daarnaast op (artikel 41) om hiervoor vervolgens een “passend regime” te organiseren. De Nederlandse invulling hiervan is geen strengere normstelling, maar een invulling van vage begrippen uit de richtlijn. De grenzen van 0,1 mSv/j en 1 mSv/j vormen op grond daarvan de grens voor het stelsel van meldingen en vergunningen. Bepalend is of een van beide grenzen wordt overschreden. In Duitsland wordt alleen de grens van 1 mSv/j gehanteerd, waardoor dat in dit geval verschillend uitwerkt. De gekozen aanpak lijkt nadelig uit te pakken voor de toepassing van ZAC-stenen en voor nog enkele andere toepassingen van natuurlijke stralingsbronnen, waarvoor de blootstelling onder normale omstandigheden minder verschilt van die onder ongunstige omstandigheden dan over het algemeen bij kunstmatige bronnen het geval is. Daardoor is de blootstelling onder normale omstandigheden weliswaar hoger dan 0,1 mSv/j, waardoor de ZAC stenen in groep B (zie tekening) vallen, terwijl de blootstelling in ongunstige omstandigheden niet hoger is dan 1 mSv. De samenhang tussen de gekozen grenzen wordt geëvalueerd, waarbij rekening wordt gehouden met de speciale situatie van deze toepassingen.

Actie: Het besluit Stralingsbescherming en de ministeriële regeling NABIS worden op dit moment met betrekking tot natuurlijke bronnen geëvalueerd, waarbij deze melding zal worden meegenomen met het oogmerk om de administratieve lasten te beperken .

3.b. “Methoden-kwesties”

Trefwoord: Regels rond elektriciteitsaansluiting

Ministerie: EZ

Melder: Energie Ned

Melding: De Elektriciteitswet stelt ‘vele aanvullende regels’ m.b.t. de elektriciteitsaansluiting. Zo geldt o.a. een standaard aansluitplicht terwijl er ‘selectief gewinkeld’ wordt door grote afnemers, zodat netbeheerders niet alle gemaakte kosten voor een aansluiting aan aangeslotenen in rekening kunnen brengen. Verder betreft de melding een klacht dat afnemers met een aansluiting boven 1 MW een openbare aanbesteding van de aansluitwerkzaamheden kunnen uitschrijven.

Analyse externe onderzoekers: Artikel 23 E-Wet is een uitwerking van artikel 3 lid 3 Richtlijn (2003/54 ‘interne markt voor elektriciteit’), die een aansluitplicht bevat. Hoewel artikel 3 lid 3 Richtlijn geen verdere criteria geeft, is het een vrij eenduidig artikel. Artikel 23 E-Wet stelt geen zwaardere eisen dan waar de Richtlijn o.g.v. artikel 3 toe verplicht. Ook m.b.t. artikel 16 E-Wet is de uitzondering in de vorm van de aanbestedingsmogelijkheid niet zodanig dat gesproken kan worden van zwaardere eisen. Het is aan de wetgever hoe de totale kosten voor aansluitingen verdeeld worden over de afnemers. In Nederland is gekozen voor aansluitingen, die gemiddeld goed zijn waarbij de betaling van de aansluitkosten gebeurt uit de inkomsten door transport.

Kabinetsreactie: Dit is in het onderzoek benoemd als een methoden-kwestie. Netbeheerders zijn verplicht om iedereen die dit wil aan te sluiten op het elektriciteitsnet.²⁴ Iedere partij die een aansluiting wil met een aansluitwaarde van 10 MVA mag deze taak uitbesteden aan een andere partij dan de netbeheerder.²⁵ Het bedrijf waaraan uitbesteed wordt moet wel voldoende kennis, deskundigheid en ervaring hebben om deze taak op zich te nemen.²⁶ De netbeheerder hoeft dus niet meer bij aansluitingen groter dan 1 MW en kleiner dan 10 MW verplicht het aansluiten aan te bieden tegen een vaste prijs.²⁷ Per 1 januari 2007 is de Elektriciteitswet 1998, meer specifiek artikelen 16c en 27 zodanig aangepast dat standaardaansluitingen lopen tot 10 MVA, boven 10 MVA mag je de aansluiting aanbesteden, daaronder niet. Dus onder 10 MVA wordt aangesloten door de

²⁴ Artikel 23, eerste lid, Elektriciteitswet 1998/ artikel 16, eerste lid, sub e, Elektriciteitswet 1998

²⁵ Artikel 16c, eerste lid, Elektriciteitswet 1998

²⁶ Artikel 16c, derde lid, Elektriciteitswet 1998

²⁷ Zie onder andere: Kamerstuk 2005-2006, 30305, nr. 12, Tweede Kamer

netbeheerder; de netbeheerder moet standaard een aansluiting aanbieden tegen het gereguleerde tarief en heeft dan geen concurrentie van aannemers.

Actie: Geen.

Trefwoord: Nitraat in glasteelt

Ministerie: LNV

Melder: Glaskracht Nederland

Melding: Bij de implementatie van de nitraatrichtlijn (richtlijn 91/676) is Nederland strenger dan de richtlijn voorschrijft, bijvoorbeeld wat betreft de normen die worden gesteld aan het gebruik van mineralen in glasteelten.

Analyse externe onderzoekers: De richtlijn stelt geen specifieke eisen aan nitraatgebruik in glastuinbouw, maar algemene doelstellingen. Nederland heeft er realisering van deze doelstellingen concrete gebruiksnormen voor nitraat in glastuinbouw geïntroduceerd. Er is niet sprake van een kop, maar van een methoden-kwestie.

Kabinetsreactie: Op grond van de Nitraatrichtlijn moeten voor alle teelten waarbij uitspoeling plaatsvindt naar het oppervlaktewater en grondwater, stikstofgebruiksnormen gelden. Deze verplichting geldt dus ook voor glastuinbouw, tenzij er daarbij in het geheel geen teelt in de bodem plaatsvindt (zoals bij potplanten en substraatteelt). De gebruiksnormen voor fosfaat zijn onderdeel van de afspraken met de Europese Commissie n.a.v. het Derde Actieprogramma en kunnen dus ook niet als een puur nationale kop betiteld worden. Daar komt bij dat het Besluit glastuinbouw niet enkel strekt ter implementatie van de Nitraatrichtlijn, maar ook ter voldoening aan de Kaderrichtlijn water.

Met betrekking tot potplanten en substraatteelt is onderkend dat een probleem aanwezig is. Inmiddels wordt een wijziging van het Besluit glastuinbouw voorbereid, waarin de specifiek voor deze teelten geldende gebruiksnormen zullen komen te vervallen. Het is overigens wel de bedoeling dat hier op termijn emissienormen voor in de plaats zullen komen, om te kunnen voldoen aan de Kaderrichtlijn water.

Actie: Er wordt een wijziging van het Besluit glastuinbouw voorbereid, waarin de specifiek voor deze teelten geldende gebruiksnormen zullen komen te vervallen. Het is overigens wel de bedoeling dat hier op termijn emissienormen voor in de plaats zullen komen, om te kunnen voldoen aan de Kaderrichtlijn water.

Trefwoord: Lijnsnelheid slachtliv pluimvee

Ministerie: LNV

Melder: NEPLUVI

Melding: De Nederlandse regels m.b.t. de lijnsnelheid van de slachtliv voor pluimvee, zoals opgenomen in de Voedsel en Waren Autoriteit instructies, zijn strenger dan op grond van de hygiëneverordeningen 852/2004, 853/2004 en 854/2004 noodzakelijk is.

Analyse externe onderzoekers: Er kan worden gesteld dat er sprake is van een methode-kwestie: de Nederlandse regelgeving geeft uitvoering aan de verplichtingen voortvloeiende uit de hygiëneverordeningen. Momenteel wordt door de Voedsel en Waren Autoriteit in samenwerking met Nepluvi onderzocht of een snellere lijnsnelheid haalbaar is.

Kabinetsreactie: Dit punt was inmiddels al opgepakt en een mogelijk alternatief wordt onderzocht. Het reeds in de analyse vermelde onderzoek met betrekking tot de lijnsnelheid loopt op dit moment. In samenwerking tussen de Voedsel en Waren Autoriteit en NEPLUVI is door de Animal Science Group te Lelystad (ASG) een zorgvuldig en wetenschappelijk verantwoord traject uitgezet waarbij eind dit jaar een rapportage te verwachten is. Aanvang 2008 zullen conclusies met betrekking tot de lijnsnelheid getrokken kunnen worden.

Actie: Dit punt was inmiddels al opgepakt en een mogelijk alternatief wordt onderzocht. Het reeds in de analyse vermelde onderzoek met betrekking tot de lijnsnelheid loopt op dit moment. In samenwerking tussen de Voedsel en Waren Autoriteit en NEPLUVI is door de Animal Science Group te Lelystad (ASG) een zorgvuldig en wetenschappelijk verantwoord traject uitgezet waarbij eind dit jaar een rapportage te verwachten is. Aanvang 2008 zullen conclusies met betrekking tot de lijnsnelheid getrokken kunnen worden.

Trefwoord: Storten shredderafval

Ministerie: VROM

Melder: Kartoflex

Melding: Het verbod op het storten van shredderafval volgend uit richtlijn 2000/53/EG is in Nederland eerder ingevoerd dan de richtlijn stelt.

Analyse externe onderzoekers: Het verbod op het storten van shredderafval volgend uit richtlijn 2000/53/EG zou aanvankelijk in Nederland eerder worden ingevoerd dan de richtlijn voorschrijft. Echter de staatssecretaris heeft de invoering van het verbod in Nederland in overeenstemming gebracht met de datum die in de richtlijn staat, waardoor de kopsituatie (vroegtijdige implementatie) is komen te vervallen en er thans sprake is van één-op-één implementatie van de richtlijn. Je zou wel kunnen spreken van een methoden-kwestie. De Richtlijn autowrakken en de Kaderrichtlijn afvalstoffen laten de Lidstaten namelijk deels vrij bij het kiezen van de methoden om de

doelen bereiken. Daardoor kunnen verschillen tussen Lidstaten ontstaan. De vergelijking met België en Duitsland laat overigens zien dat in ieder geval onze buurlanden een vergelijkbare aanpak kiezen.

Kabinetsreactie: De Richtlijn autowrakken²⁸ en de Kaderrichtlijn afvalstoffen²⁹ laten de lidstaten deels vrij bij het kiezen van de methoden om doelen te bereiken. Een vergelijking met België en Duitsland laat zien dat onze buurlanden een vergelijkbare aanpak kiezen.

Actie: Geen.

Trefwoord: **NOx- en SO2-emissie-eisen**

Ministerie: VROM

Melder: Energiened en Glaskracht Nederland en Corus Staal BV

Melding: De emissie-eisen waarmee producenten te maken hebben liggen in Nederland hoger dan wordt voorgeschreven door de relevante EG-regelgeving (IPPC, NEC-richtlijn, NOx-handel, regels vanwege gebruik biomassa).

Analyse externe onderzoekers: Richtlijn 69/61/EG en richtlijn 2001/81/EG hebben mede als doelstellingstelling om NOx emissie te reduceren, maar omvatten geen bepalingen over NOx emissiehandel. Nederland heeft een beoordelingsvrijheid om deze doelstelling te bereiken. Ook de grondslag voor NOx-handel alsmede de gestelde eisen aan monitoring en verificatie valt binnen de ruimte die de richtlijnen de lidstaten laat om aan de doelstelling van CO2 reductie te voldoen. Er is niet sprake van een kop, maar van een methodekwestie.

Hetzelfde geldt voor de Nederlandse regelgeving inzake emissieplafonds voor SO2: deze vallen binnen de ruimte die de richtlijnen de lidstaten laat om aan de doelstelling van SO2 reductie te voldoen.

Kabinetsreactie: Nederland handelt binnen de doelstellingen van Richtlijn 96/61/EG en Richtlijn 2001/82/EG. Nederland heeft een beoordelingsvrijheid om de doelstellingen uit deze richtlijnen te bereiken. Er is niet sprake van een kop, maar van een methode-kwestie.

Actie: Geen.

Trefwoord: **Emissiehandel, broeikasgassen (CO₂)**

Ministerie: VROM

Melder: Glaskracht Nederland

Melding: De CO2 emissiegrenswaarden alsmede de wijze waarop deze in Nederland voor de glastuinbouw zijn vastgesteld, zijn strenger dan noodzakelijk is op grond van Richtlijn 69/61 (IPPC richtlijn) en Richtlijn 2003/87 (Richtlijn emissiehandel).

Analyse externe onderzoekers: De Europese richtlijnen hebben CO2 reductie tot doelstelling. Voor Nederland is de CO2 emissie vastgesteld in Beschikking 2002/538 en het Kyoto-protocol. De IPPC richtlijn en de Richtlijn Emissiehandel stellen voorwaarden voor het vaststellen van resp. emissiegrenswaarden en emissierechten, maar laten lidstaten een zekere beoordelingsvrijheid toe. De lidstaten hebben beoordelingsvrijheid ten aanzien van de wijze waarop hun CO2 uitstoot bewerkstelligt. De Nederlandse regelgeving betreffende de CO2 in de glastuinbouw valt binnen deze vrijheid. Er is niet sprake van een kop, maar van een methoden-kwestie.

Kabinetsreactie: Richtlijn 96/61³⁰ en Richtlijn 2003/87³¹ laten de lidstaten een beoordelingsvrijheid voor het vaststellen van emissiegrenswaarden per sector.

Actie: Het Ministerie van VROM is in overleg met de glastuinbouwsector over alle facetten van de CO₂ problematiek. De CO₂ emissiegrenswaarden zijn daarbij één van de aandachtspunten.

3.c. “Dreigende nieuwe koppen”: regelgeving in de maak

Trefwoord: **Splitsing eigendom netten**

Ministerie: EZ

Melder: Energiened

Melding: Wetsvoorstel 30212 ‘Splitsing van energiebedrijven’ gaat verder in het stellen van regels omtrent de splitsing van de eigendom van elektriciteitsnetten dan voorgeschreven door de Richtlijn interne markt voor elektriciteit 2003/54/EG.

Analyse externe onderzoekers: De Wet onafhankelijk netbeheer bevat wel een regeling omtrent de splitsing van eigendom van elektriciteitsnetten, maar deze zal nog niet in werking treden. Het betreft hier speculatie over toekomstige regelgeving.

²⁸ Richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende autowrakken (PbEG L 269)

²⁹ Richtlijn 75/442/EEG van de Raad van 15 juli 1975 betreffende afvalstoffen (PbEG L 194)

³⁰ Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEG L 257)

³¹ Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PbEU L 275)

Kabinetsreactie: In het zogenaamde splitsingswetsvoorstel³² was, simpel gesteld, de bepaling opgenomen dat netbeheerders niet meer tot dezelfde groep mochten behoren als producenten, handelaren of leveranciers van energie. Deze eis was inderdaad niet gefundeerd op Europese regelgeving. De Minister van Economische Zaken vond destijds dat het monopolie en het publieke belang wat de energienetwerken zijn niet verbonden mochten zijn met commerciële energieactiviteiten. Dit bijvoorbeeld om redenen van ongewenste kruissubsidiëringen, tegengaan van marktwerking en het gebruiken van inkomsten en geldstromen uit de netwerken voor commerciële activiteiten. De Tweede Kamer stemde 27 april 2006 in met het wetsvoorstel met maar liefst 129 stemmen voor en 21 stemmen tegen. De Eerste Kamer nam in november het wetsvoorstel aan met 71 stemmen voor en 4 tegen, maar bepaalde middels de unaniem aangenomen motie Doek/ Sylvester³³ dat de artikelen die het zogenaamde groepsverbod regelen nog niet in werking zouden treden.

In het AO van 3 april 2007 over de Wet onafhankelijk netbeheer, zoals de Splitsingswet is gaan heten, bleek er in de Tweede Kamer nog steeds draagvlak te zijn om de artikelen over het groepsverbod wel in werking te laten treden. De redenen hiervoor zijn nog steeds bovengenoemde redenen. Na nogmaals overleg met de Tweede Kamer, 28 juni jongstleden, en de Eerste Kamer, 3 juli, jongstleden, heeft Minister Van der Hoeven besloten het groepsverbod in werking te laten treden. Dit zou een mogelijke kop zijn volgens de methodiek van professor Slot c.s., maar de publieke belangen en de wens van de Tweede Kamer wegen hier zwaarder.

Actie: Geen.

Trefwoord: Afbreekbaarheid gewasbeschermingsmiddelen

Ministerie: VROM

Melder: Plantum NL

Melding: Eerder dan in andere Europese landen wordt in Nederland in de Regeling uitwerking uniforme beginselen een nieuwe beoordelingsmethodiek voor afbreekbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen in de bodem geïntroduceerd. Deze Nederlandse afwijking van Richtlijn 91/414 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen is schadelijk voor de sector plantaardig uitgangsmateriaal, en voor de gewone land- en tuinbouw en de gewasbeschermingsmiddelenindustrie.

Analyse externe onderzoekers: Op grond van artikel 4 Richtlijn 91/414 geldt voor de beoordeling van de toelaatbaarheid van een gewasbeschermingsmiddel dat deze geen onaanvaardbare effecten voor het milieu mag hebben. De lidstaten zijn op grond van de Richtlijn verplicht om de afbreekbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen te beoordelen. Er is echter geen uniforme regeling in de Richtlijn te vinden hoe deze beoordeling moet plaatsvinden. Het is dus aan de lidstaten om te bepalen wat een passende methode is om aan de eis uit de Richtlijn te voldoen. Wanneer Nederland een nieuwe beoordelingsmethode introduceert is van een afwijking van de Richtlijn dus geen sprake: de richtlijn laat juist de ruimte voor de lidstaten om hun eigen beoordelingsmethode te kiezen.

Op 14 februari is de nieuwe wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden door de Eerste Kamer aangenomen. De nieuwe wet stelt zelf geen regels over het beoordelen van de afbreekbaarheid. Wel is tijdens de parlementaire behandeling van deze wet de koppenproblematiek uitdrukkelijk aan de orde gekomen. Ook de methode van het beoordelen van de persistentie van stoffen in de bodem heeft in dat verband aandacht gekregen (zie bijvoorbeeld het verslag van de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer op 14 september 2006 (TK 1-7-6564)). Op 19 september 2006 is bovendien een motie ingediend om in nationale regelingen geen maatregelen uit te vaardigen die strenger zijn dan EU-richtlijnen voorschrijven. Bij het stemmen over het wetsvoorstel is deze motie aangenomen. Hierin wordt de Minister opgeroepen om nog uit te vaardigen AMvB's en ministeriële regelingen geen verdergaande maatregelen op te nemen dan door de richtlijnen dwingend wordt voorgeschreven. Welke gevolgen de Minister hieraan verbindt voor de introductie van de nieuwe beoordelingsmethodiek voor afbreekbaarheid is momenteel nog onduidelijk. In ieder geval heeft de Minister oog voor de bezwaren van het bedrijfsleven: men bekijkt momenteel de mogelijke gevolgen van invoering (MKBA) van deze concept-methode samen met het bedrijfsleven. Door VROM is er op gewezen dat de resultaten van deze analyse in de loop van dit jaar beschikbaar komen.

Kabinetsreactie: Op grond van artikel 4 van Richtlijn 91/414³⁴ geldt voor de beoordeling van de toelaatbaarheid van een gewasbeschermingsmiddel dat deze geen onaanvaardbare effecten voor het milieu mag hebben. De lidstaten zijn op grond van de Richtlijn verplicht om de afbreekbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen te beoordelen. In de Richtlijn is echter geen uniforme regeling opgenomen over de wijze waarop beoordeling plaats moet vinden. Het is dus aan de lidstaten om te bepalen wat een passende methode is om aan de eis uit de Richtlijn te voldoen.

³² Kamerstukken 30212

³³ Kamerstuk 2006-2007, 30212, nr. H, Eerste Kamer

³⁴ Richtlijn 91/414/EEG van de Raad van 15 juli 1991 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (PbEG L 230)

Nederland heeft door het RIVM een concept-methode uit laten werken. Nederland bekijkt momenteel de mogelijke gevolgen van invoering (MKBA) van deze concept-methode. Het bedrijfsleven is hier intensief bij betrokken.

Actie: Momenteel worden de mogelijke gevolgen van de invoering (MKBA) van de concept-methode, voor het beoordelen van de persistentie van stoffen in de bodem, samen met het bedrijfsleven onderzocht. De resultaten van deze analyse worden afgewacht, alvorens een besluit wordt genomen over de methode.

Trefwoord: Biociden - algemeen

Ministerie: VROM

Melder: VNCI

Melding: De Nederlandse regelgeving rond de persistentie van koperhoudende stoffen is strenger dan biocidrichtlijn 98/8 voorschrijft. Er kunnen koppen ontstaan bij implementatie van de Biocidenrichtlijn, o.a. m.b.t. toelatingsproblemen voor koperverbindingen (persistentie) t.b.v. houtverduurzaming en aangroeiwerende verven voor jachten en schepen..

Analyse externe onderzoekers: Er wordt op gewezen dat er alert gebleven moet worden op eventuele koppen die kunnen ontstaan bij de implementatie van de Biocidenrichtlijn, die zal lopen tot ca. 2012. Bijvoorbeeld doordat Nederland bepaalde nationale omstandigheden aangrijpt om strenger te implementeren. Dit is nog niet gebeurd, en ook uit de kamerstukken blijkt dit nog niet. Zie de motie van Van den Brink/Mastwijk. 'Er kan een kop ontstaan', deze motie geeft geen voorbeelden van situaties waar dit staat te gebeuren.

Kabinetsreactie: De implementatie van Richtlijn 98/8³⁵ loopt tot 2012. Nederland heeft de Richtlijn (tot nu toe) niet strenger geïmplementeerd dan de Richtlijn voorschrijft. Er is geen sprake van een kop.

De Europese Commissie en CSTEE (Scientific Committee on Toxicity, Ecotoxicity and the Environment) hebben de beoordelingsmethode van Nederland voor de koperhoudende stoffen in twijfel getrokken. Hierover bestaat momenteel nog discussie. Deze discussie gaat over de toegepaste methodiek en niet over de wetgeving die Nederland heeft geïntroduceerd om aan de Richtlijn te voldoen. Er is geen sprake van onjuiste implementatie.

Actie: Geen. Over de beoordelingsmethodiek bestaat momenteel nog discussie met de Europese Commissie. Deze discussie wordt naar verwachting dit jaar afgerond.

Trefwoord: Groene lijst afvalstoffen

Ministerie: VROM

Melder: Kartoffel

Melding: De interpretatie van Verordening 259/93 betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap (EVOA) bij combinaties van groene lijst afvalstoffen ("Groen + groen = rood") is in Nederland afwijkend

Analyse externe onderzoekers: Uit berichtgeving op de website van FNOI, de branche-organisatie voor de oudpapier industrie, lijkt te kunnen worden afgeleid dat de klacht niet meer relevant is gezien gewijzigd beleid van VROM. Verder wordt de toepasselijke Verordening per 12 juli 2007 vervangen door een nieuwe, alomvattende Verordening, waarvoor de Commissie nog een lijst van 'mengsels' van op de groene lijst voorkomende afvalstoffen ("groen + groen") moet vaststellen en waarvoor Nederland waarschijnlijk de wet milieubeheer zal moeten aanpassen.

Kabinetsreactie: Uit berichtgeving op de website van FNOI hebben de onderzoekers afgeleid dat deze klacht niet meer relevant is.

Actie: Geen.

Trefwoord: Portabiliteit pensioenen

Ministerie: SZW

Melder: ABU

Melding: De melding heeft betrekking op het voorstel voor een richtlijn betreffende de verbetering van de meeneembaarheid van aanvullende pensioenrechten (COM(2005) 507 def.). In artikel 4 sub a, dat pas in een latere versie van het voorstel is opgenomen (15 november 2006, 2005/0214 (COD), 15125/06 ADD 1) wordt de maximale drempelperiode gesteld op 5 jaar. In het nationale regelgevende kader is naar aanleiding van een amendement in de nieuwe pensioenwet in artikel 14 lid 2 echter een maximale drempelperiode opgenomen van 2 maanden. Een kortere drempelperiode van 2 maanden is voor de uitzendbranche lastig. Zij prefereren een langere drempelperiode, zeker voor de uitzendbranche, zodat niet iedere uitzendkracht na 2 maanden in een pensioenregeling hoeft te worden opgenomen.

³⁵ Richtlijn 98/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden (PbEG L 123)

Analyse externe onderzoekers: De portability richtlijn is nog niet aangenomen. Op dit moment bestaat dan ook nog geen kop. Zou het richtlijnvoorstel ongewijzigd worden overgenomen, dan levert het nog geen kop op. Om te beginnen bevat het voorstel een non-regressieclausule, wat betekent dat de richtlijn Nederland zou verplichten het huidige beschermingsniveau te handhaven. Ook wanneer uit de Richtlijn een lager beschermingsniveau zou voortvloeien, dan is Nederland op grond van Richtlijn verplicht de strengere nationale regelgeving te handhaven, zodat er geen kop zou ontstaan. (Nederland doet immers een op een wat de richtlijn dan zou eisen.). Daarnaast stelt de geen lagere eisen dan de huidige Nederlandse regelgeving. De 5 jaartermijn uit de richtlijn en de drempeltermijn uit de melding hebben niet dezelfde betekenis. De 2 maanden termijn ziet op het moment dat een werknemer moet gaan deelnemen aan een pensioenregeling. De 5 jaartermijn heeft betrekking op de vraag vanaf welk moment iemand die actief lid is van een (aanvullende) pensioenregeling recht heeft op een uitkering van aanvullend pensioen als hij uit de regeling stapt, bijvoorbeeld omdat hij in een andere lidstaat gaat werken.

Kabinetsreactie: Het thans heroverwogen van de drempelperiode in de nieuwe Pensioenwet wordt niet zinvol geacht omdat er nog slechts sprake is van een Richtlijnvoorstel. Het staat op dit moment nog allerminst vast wanneer en in welke vorm de richtlijn uiteindelijk tot stand zal komen. Overigens heeft de regering het parlement al bij het aanpassen van de Pensioenwet laten weten geen rekening te kunnen houden met de verenigbaarheid van de wet met het richtlijnvoorstel, zoals dat toen voorlag, gezien de onzekere status van de richtlijn en de inhoud daarvan. Op het moment dat de Richtlijn tot stand gekomen is, zal, zoals te doen gebruikelijk, worden beoordeeld of en in hoeverre ter implementatie van de richtlijn de nationale wetgeving moet worden aangepast. Daarbij zal conform de eerder uitgezette beleidslijn één op één implementatie uitgangspunt zijn.

SZW heeft principiële bezwaren tegen de interpretatie die in het rapport wordt gegeven van de non-regressiebepaling in het onderhavige richtlijnvoorstel. Deze interpretatie houdt in dat deze bepaling de lidstaten zou verplichten het huidige beschermingsniveau te handhaven. Deze interpretatie staat haaks op de opvatting zoals die in 2004 in het kader van de vereenvoudiging van de Arbeidstijdenwet door de toenmalige Minister van SZW aan de Tweede Kamer is kenbaar gemaakt. Non-regressiebepalingen komen voor in alle richtlijnen waarin minimumeisen worden vastgesteld en waarin de lidstaten dus de mogelijkheid behouden gunstiger bepalingen in te voeren of te behouden (bijvoorbeeld ook in de minimumrichtlijnen op arbogebied en in de Richtlijn arbeidstijden). Naar de mening van SZW betekent de non-regressiebepaling dat de lidstaten niet *met een beroep* op de minimumvoorschriften van de richtlijn de bestaande gunstiger bepalingen mogen verslechteren. Met de non-regressiebepaling wordt tot uitdrukking gebracht dat de richtlijn niet beoogt en de lidstaten er dan ook niet toe verplicht om de nationale hogere beschermingsniveaus terug te brengen tot het minimumniveau van de richtlijn. Als de lidstaten om andere redenen, zoals het terugdringen van administratieve lasten of eigen beleidsmatige overwegingen die geheel los staan van de implementatie van de richtlijn, het nationale beschermingsniveau naar beneden willen bijstellen dan staat de non-regressie bepaling in de richtlijn daaraan niet in de weg. Non-regressiebepalingen hebben nl. niet de functie om hogere beschermingsniveaus te bevrozen. Indien dat het geval zou zijn dan zou het minimumharmonisatiekarakter van de richtlijn een geheel andere betekenis krijgen. Non-regressie zou dan een eeuwigdurende standstill inhouden. Een benedenwaartse aanpassing van het beschermingsniveau dient uiteraard goed te worden gemotiveerd en mag uiteraard niet verder gaan dan het minimumniveau van de richtlijn, maar de non-regressiebepaling kan niet zover gaan dat bijvoorbeeld op grond van de nationale economie, financiële haalbaarheid van het bestaande beleid of werkgelegenheidsaspecten het hogere nationale beleid niet bijgesteld zou kunnen worden.

In zijn algemeenheid wordt opgemerkt dat de Nederlandse pensioenwetgeving in een behoefte voorziet. Nederland heeft het best ontwikkelde aanvullend pensioenstelsel van Europa en daarin is de bescherming die via de nationale regelgeving en dan met name de Pensioenwet geboden wordt, gewenst.

Actie: Geen.